

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

RAPORT Z MONITORINGU PROGRAMÓW INFORMACYJNYCH TVP W OKRESIE 01.11 – 07.11.2010

W raporcie przedstawiana jest analiza wybranych programów informacyjnych telewizji publicznej. Analiza obejmuje główne wydania 17 serwisów lokalnych ośrodków TVP z 16 województw oraz główne wydania „Wiadomości” TVP1 (godz. 19.30) i „Panoramy” TVP2 (godz. 18). Raport dotyczy okresu od 1 listopada do 7 listopada 2010 roku.

Spis treści:

WSTĘP	2
PODSUMOWANIE TYGODNIA 01.11 – 07.11.2010	3
RAPORT OGÓLNY 01.11 – 07.11.2010	7
RAPORTY CZĄSTKOWE 01.11 – 07.11.2010	12
Województwo dolnośląskie – „Fakty Wrocław”	12
Województwo kujawsko-pomorskie – „Zbliżenia Bydgoszcz”	16
Województwo lubelskie – „Panorama Lublin”	18
Województwo lubuskie – „Informacje Lubuskie”	21
Województwo łódzkie – „Łódzkie Wiadomości Dnia”	22
Województwo małopolskie – „Kronika Kraków”	24
Województwo mazowieckie – „Kurier Mazowiecki”	25
Województwo mazowieckie – „Kurier Warszawski”	26
Województwo opolskie – „Kurier Opolski”	26
Województwo podlaskie – „Obiektyw Białystok”	30
Województwo podkarpackie – „Aktualności Rzeszów”	32
Województwo pomorskie – „Panorama Gdańsk”	33
Województwo śląskie – „Aktualności Katowice”	36
Województwo świętokrzyskie – „Informacje Kielce”	39
Województwo warmińsko – mazurskie – „Informacje”	40
Województwo wielkopolskie – „Teleskop Poznań”	40
Województwo zachodniopomorskie – „Kronika Szczecin”	45
„Wiadomości”	47
„Panorama”	51

WSTĘP

Monitoring przeprowadzany jest na zlecenie Fundacji im. Batorego w okresie bezpośrednio poprzedzającym wybory samorządowe od 01.11.2010 do 03.12. 2010. Od 18.10.2010 prowadzony był pilotaż monitoringu, w trakcie którego testowano rzetelność i trafność przyjętej metodologii. Celem badań jest zmierzenie czasu poświęconego prezentacji poszczególnych komitetów wyborczych i kandydatów w wybranych programach informacyjnych telewizji publicznej oraz określenie sposobu, w jaki są oni prezentowani.

Analizę wykonuje zespół socjologów pod kierunkiem Grażyny Szymańskiej-Matusiewicz i Małgorzaty Głowani, doktorantek Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. Badania zostały oparte na metodologii wypracowanej w oparciu o podręcznik National Democratic Institute w konsultacji z prof. Mirosławą Grabowską. Metodologia w swoich zasadniczych zarysach podobna jest do metodologii stosowanej podczas monitoringu kampanii przed wyborami prezydenckimi 2010. Niezbędne modyfikacje wprowadzone zostały w związku z koniecznością uwzględnienia specyfiki wyborów samorządowych (wielość kandydatów startujących do władz lokalnych różnych szczebli) oraz rozszerzonego zakresu badania (włączenie ośrodków regionalnych TVP).

Monitoring składa się z dwóch części: ilościowej i jakościowej. Dane ilościowe czasu na antenie poszczególnych komitetów wyborczych audytowane są przez firmę Nielsen Audience Measurement. W części jakościowej grupa socjologów bada kontekst, w jakim przedstawiani są poszczególni kandydaci, oceniając go w kategoriach: negatywny, pozytywny, neutralny.

Rezultatem badania jest ranking komitetów wyborczych pod względem długości prezentowania ich na antenie w poszczególnych programach wraz z oceną sposobu prezentacji (negatywna, pozytywna, neutralna). W trakcie monitoringu ogłaszane są raporty tygodniowe, a po zakończeniu wyborów zostanie opracowany raport końcowy.

W niniejszym raporcie opublikowano wyniki z tygodnia od 1 do 7 listopada 2010. Raport rozpoczyna podsumowanie tygodnia w serwisach informacyjnych, po którym następują szczegółowe raporty z każdego ośrodka TVP, ułożone w kolejności alfabetycznej według nazw miast wojewódzkich.

NOTA METODOLOGICZNA

Analizie poddano następujące zmienne:

- łączny czas prezentacji komitetów wyborczych: wprowadzono rozróżnienie na czas „netto” (czas prezentacji komitetu poprzez wypowiedzi i obrazy bez głosu kandydatów oraz osób kojarzonych z komitetem) oraz czas „brutto” (czas netto oraz czas prezentacji komitetu poprzez wypowiedzi o komitecie formułowane przez innych),
- sposób przedstawienia komitetu (neutralny, pozytywny bądź negatywny).

PODSUMOWANIE TYGODNIA 01.11– 07.11.2010

1. Zainteresowanie wyborami samorządowymi w poszczególnych ośrodkach TVP

Najwięcej całkowitego czasu antenowego poświęciły materiałom wyborczym programy informacyjne TVP w województwach **opolskim** („Kurier Opolski” – 34%) i **podkarpackim** („Aktualności Rzeszów” – 32%). Ponad 20% czasu zajęły materiały wyborcze w województwach: kujawsko-pomorskim, łódzkim, podlaskim i wielkopolskim. Kilkanaście procent czasu poświęciły wyborom lokalne programy informacyjne w województwach: dolnośląskim, pomorskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim.

Najmniejsze zainteresowanie (poświęcając zaledwie kilka procent czasu antenowego) wykazały lokalne programy informacyjne TVP w województwach: **lubelskim, lubuskim, małopolskim i mazowieckim**. „Kurier Mazowiecki” **nie wyemitował ani jednego** materiału związanego z wyborami. W ogólnopolskich serwisach informacyjnych – „Wiadomościach” i „Panoramie” – materiały wyborcze zajęły odpowiednio 10,4% i 10% czasu antenowego.

Program	Średni czas emisji	Średni czas materiałów wyborczych	Odsetek materiałów wyborczych
Kurier Opolski	00:19:26	00:06:37	34,10%
Aktualności Rzeszów	00:22:02	00:07:11	32,60%
Łódzkie Wiadomości Dnia	00:20:01	00:05:16	26,40%
Obiektyw Białystok	00:20:52	00:05:13	25,00%
Zbliżenia Bydgoszcz	00:20:49	00:04:42	22,60%
Teleskop Poznań	00:14:11	00:02:49	19,90%
Panorama Gdańsk	00:24:18	00:04:03	16,70%
Informacje Olsztyn	00:22:21	00:03:08	14,00%
Fakty Wrocław	00:16:31	00:02:18	14,00%
Kronika Szczecin	00:20:40	00:02:26	11,80%
Informacje Kielce	00:16:11	00:01:49	11,30%
Wiadomości	00:23:37	00:02:27	10,40%
Panorama	00:28:05	00:02:48	10,00%
Panorama Lublin	00:19:49	00:01:55	9,70%
Aktualności Katowice	00:20:16	00:01:56	9,60%
Kronika Kraków	00:15:21	00:01:24	9,20%
Informacje Lubuskie	00:16:36	00:01:16	7,60%
Kurier Warszawski	00:10:28	00:00:30	4,80%
Kurier Mazowiecki	00:07:18	00:00:00	0,00%

Najczęściej i najdłużej prezentowane komitety wyborcze

Wszędzie bez wyjątku, najczęściej i najdłużej prezentowanymi komitetami wyborczymi były komitety partyjne. **KW Platforma Obywatelska RP** największym powodzeniem cieszyła się w województwach: dolnośląskim, lubuskim, pomorskim, zachodniopomorskim, łódzkim i podlaskim. **KW Prawo i Sprawiedliwość** najdłużej pokazywano w województwach: opolskim, podkarpackim i lubelskim oraz w głównych wydaniach „Wiadomości” i „Panoramy”. **KW Sojusz Lewicy Demokratycznej** najdłużej gościł na wizji w województwach: kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim, wielkopolskim, mazowieckim i świętokrzyskim. **KW Polskie Stronnictwo Ludowe** najdłużej pokazywano w województwie małopolskim.

Tylko w kilku lokalnych serwisach informacyjnych na drugim lub na trzecim miejscu pod względem długości czasu prezentacji pojawiały się komitety niepartyjne. W województwie lubuskim na drugiej pozycji znalazł się KWW Jędrzejczak – Gorzów XXI w., w małopolskim na trzeciej pozycji KWW Małopolski Ruch Samorządowy Ziemi Gorlickiej, a w warmińsko-mazurskim na drugiej pozycji KW Elbląski Dobry Samorząd.

Analiza jakościowa

W programach informacyjnych emitowanych przez ośrodki regionalne TVP komitety wyborcze w **większości prezentowane były w analizowanym okresie w sposób neutralny**. Dotyczy to szczególnie programów informacyjnych rzeszowskiego oddziału (100% prezentacji neutralnych) i szczecińskiego (87%). Wyjątkiem jest Kraków, gdzie połowa wystąpień miała charakter pozytywny, a połowa neutralny.

Bardziej **zróżnicowane były prezentacje komitetów wyborczych wiodących partii politycznych**. Zdarzało się, że materiały **pozytywne stanowiły połowę czasu prezentacji danego komitetu**. Tak było np. w Oddziale TVP Bydgoszcz, gdzie KW SLD miało 50% pozytywnych wystąpień, czy w Poznaniu i Olsztynie, gdzie komitet SLD jako jedyny prezentowany był w większości pozytywnie (56% czasu brutto). Z kolei w oddziałach TVP Lublin, Łódź, Wrocław większość pozytywnych materiałów dotyczyła komitetów PO i PiS (67% KW PO i 48% KW PiS w Lublinie, 36% KW PO i 41% KW PiS w Łodzi, we Wrocławiu oba po 42%). W Krakowie z komitetów partii politycznych pozytywnie zaprezentowano KW PSL (48% czasu brutto) i KW PiS. W Gdańsku, gdzie komitety prezentowane były zdecydowanie neutralnie (77% całości materiałów), najwięcej bo 30% materiałów pozytywnych odnotował KW PO.

Były też ośrodki, w których **materiały pozytywne dla danego komitetu wyborczego stanowiły zdecydowaną, bo ponad 80% większość**. Tak było w Kielcach, gdzie KW PiS przez cały tydzień pokazywany był wyłącznie pozytywnie, czy w Lubuskiem, gdzie odnotowano ponad 80%

pozytywnych wystąpień dla KW PO i 100% dla KWW Jędrzejczyk Gorzów. W Białymstoku z kolei 2/3 materiałów poświęconych kampanii KW PiS i KW PSL, miało charakter pozytywny, a w Katowicach tylko KW PSL zaprezentowany był pozytywnie (66% czasu).

Warto odnotować, że **prezentacje negatywne stanowiły w większości ośrodków regionalnych znikomy odsetek analizowanych materiałów.** Wyjątek stanowi warszawski oddział TVP, gdzie w Kurierze Warszawskim KW SLD i KW PO przedstawione były w połowie neutralnie a w połowie negatywnie. Natomiast w Opolu wystąpił duży odsetek negatywnych materiałów (41,6% przy 56% neutralnych), przy czym 100% materiałów negatywnych odnosiło się do komitetów nie związanych z żadną partią.

Inaczej jest w **programach ogólnopolskich, gdzie dużo większy udział mają materiały negatywne:** w „Wiadomościach” stanowią one ponad 49% materiałów o kampanii wyborczej, w „Panoramie” - 32%. Stało się tak przede wszystkim za sprawą afery wokół posłanek PiS Joanny Kluzik-Rostkowskiej i Elżbiety Jakubiak, która przysporzyła KW PiS licznych negatywnych materiałów. W efekcie wystąpienia negatywne dla KW PiS stanowią 84% prezentacji tego komitetu w „Wiadomościach” i 66% w „Panoramie”.

Materiały pozytywne w „Wiadomościach” to przede wszystkim materiały poświęcone KW SLD (51% wystąpień), przy 23% poświęconych KW PORP i tylko 4,7% KW PiS. Również w „Panoramie” najczęściej pozytywnie prezentowany był KW SLD (46% pozytywnych prezentacji wszystkich komitetów i 64% czasu poświęconych temu komitetowi).

Urzędujący kandydaci

Większość lokalnych programów informacyjnych TVP nie przedstawiała kandydatów w kontekście sprawowanych przez nich urzędów. W badanym okresie odnotowano jednak kilka przypadków prezentacji kandydatów w roli sprawujących urząd. **Prezydenta Szczecina Piotra Krzystka** przez cały czas jego prezentacji pokazywano w kontekście pełnionej funkcji, a nie jako kandydata w wyborach. W omawianym tygodniu występował 11 razy, łącznie przez 1 min i 15 s („Kronika Szczecin”). **Prezydent Gorzowa Tadeusz Jędrzejczak** (KWW Jędrzejczak – Gorzów XXI w.) przez 46 s czasu netto i 50 s czasu brutto występował wyłącznie w kontekście piastowanego urzędu („Informacje Lubuskie”). Warto zwrócić uwagę na czas prezentacji **prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza:** podczas gdy całkowity czas prezentacji jego komitetu wyniósł w badanym okresie zaledwie 10 s (netto i brutto), prezydent pojawił się jako pełniący swoją funkcję w 7 wystąpieniach z czasem równym 57 s („Fakty Wrocław”). **Prezydent Bydgoszczy Konstanty Dombrowicz**

(KWW – Dombrowicz Miasto dla Pokoleń) gościł na antenie „Zbliżeń Bydgoszcz” 14 razy przez łączny czas 1 min 14 s brutto, z czego tylko 10 s czasu brutto poświęcono na jego prezentację w roli kandydata. Przez resztę czasu przedstawiany był jako prezydent. Podobnie **prezydent Torunia Michał Zaleski** (KWW Michała Zaleskiego Czas Gospodarzy), który wystąpił w „Zbliżeniach” 9 razy przez łączny czas 31 s netto i 49 s brutto, został przedstawiony niemal wyłącznie jako urzędujący prezydent (tylko 2 s w roli kandydata).

Natomiast **wojewoda kujawsko-pomorski Rafał Bruski** (KW Platforma Obywatelska RP), kandydujący na stanowisko prezydenta Bydgoszczy, pojawił się na ekranie 13 razy (12 s czasu netto i 49 s czasu brutto), ale jako urzędującego wojewodę pokazano go tylko przez 7 s brutto („Zbliżenia Bydgoszcz”). **Prezydent Gdańska Paweł Adamowicz** został pokazany w lokalnych wiadomościach 5 razy przez łączny czas 39 s, z czego tylko 2 s dotyczyły jego przedstawienia w roli prezydenta („Panorama Gdańsk”). **Prezydent Poznania Ryszard Grobelny** został zaprezentowany łącznie przez 36 s, z czego przez 20 s pokazywano go w roli kandydata, a przez 16 s występował podczas pełnienia swojej funkcji („Teleskop Poznań”).

W „Panoramie” kandydatami prezentowanymi w roli „urzędowej” byli: **prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz** (KW PO RP), którą pokazywano w ten sposób przez 8 s, i **prezydent Krakowa Jacek Majchrowski** (KWW Jacka Majchrowskiego), którego przedstawiano jako piastującego urząd przez 4 s. W „Kurierze Warszawskim” jedynym kandydatem prezentowanym w roli urzędowej była **Hanna Gronkiewicz-Waltz**, która występowała w tej roli przez 16 s czasu netto i 37 s czasu brutto.

Wyborcze ciekawostki

W tygodniu między 1 a 7 listopada nie odnotowano tak licznych jak w poprzednich tygodniach kuriozalnych materiałów wyborczych, które przede wszystkim ośmieszały kandydatów albo wydobywały na światło dzienne szokujące ciekawostki. Materiały te mogły przyczynić się do wzrostu popularności kandydatów, nie służąc jednocześnie merytorycznej prezentacji ich kompetencji. Dostrzeżono tendencje spadkową pod względem ilości informacji związanych z wyborami samorządowymi, które miały wydzźwięk zasadniczo rozrywkowy, nie zaś popularyzujący wiedzę o programach wyborczych przedstawianych przez komitety i osoby kandydujące w wyborach samorządowych.

Najwyraźniej zgodnie z zaczerpniętą z show biznesu zasadą „nieważne, jak mówią, byle mówili” postąpił kandydat na prezydenta Wałbrzycha **Patryk Wild (KWW Patryk Wild Nowoczesny Wałbrzych)**, a „Fakty Wrocław” z 5 listopada natychmiast sprawę podchwyciły i poświęciły jej całkiem sporo czasu. Sprawa dotyczyła o rzekomej wojny na plakaty między komitetem Wilda

a Komitetem Wyborczym Mirosława Lubińskiego. **KWW Patryk Wild Nowoczesny Wałbrzych** pojawił się w 6 wystąpieniach, miał najniższy czas prezentacji netto (9 s, 3%), a mimo to zajął trzecie miejsce pod względem czasu prezentacji brutto (50 s, 9%) właśnie w związku z tą niejasną sprawą (patrz: Wybrany materiał, województwo dolnośląskie).

Materiałem, którego ocena mogła nastęrczać trudności, był fragment „Kuriera Opolskiego” z 4 listopada zatytułowany „**Strażacy z Lewina nie dostaną nowego wozu**”. Burmistrz Lewina Brzeskiego Anna Twardowska obiecała dofinansowanie na nowy wóz strażacki, ale z obietnicy się wycofała z powodu kłopotów z budżetem (udokumentowanych w materiale). Jednakże dziennikarze postawili panią burmistrz w negatywnym świetle, używając dość mocnych, obrazowych sformułowań. Widzowi dano do zrozumienia, iż odpowiedzialność za brak zakupu spoczywa osobiście na pani burmistrz (patrz: Wybrany materiał, województwo opolskie).

Ciekawostką na skalę ogólnopolską jest wpływ **afery wokół wykluczenia z PiS-u Joanny Kluzik-Rostkowskiej i Elżbiety Jakubiak** na sposób prezentacji KW PiS. Sprawa ta zdominowała materiały o tematyce wyborczej i przysporzyła komitetowi licznych negatywnych ocen. Dziennikarze zamiast przedstawiać kompetencje kandydatów PiS, mówili o rozgrywkach wewnątrz tej partii i jej skłóconych członkach.

RAPORT OGÓLNY 01.11 – 07.11.2010

Województwo dolnośląskie – „Fakty Wrocław”, godz. 18.35

Najczęściej prezentowanym komitetem był **Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP (54% czasu netto i 51% brutto** całkowitego czasu prezentacji). Komitet pojawił się w **34** wystąpieniach, a czas jego prezentacji wyniósł 3 min 11 s netto i 4 min 49 s brutto. Najczęściej prezentowanym kandydatem w analizowanym tygodniu był Sławomir Piechota, kandydat Platformy Obywatelskiej na stanowisko prezydenta Wrocławia. Pojawił się on w 17 wystąpieniach, a czas jego prezentacji wyniósł 1 min 17 s (netto) i 2 min 18 s (brutto), co stanowiło 23% całkowitego czasu brutto prezentacji wszystkich kandydatów. W analizowanym okresie w głównym wydaniu „Faktów Wrocław” większość komitetów przedstawiano w sposób **neutralny**.

Województwo kujawsko-pomorskie – „Zbliżenia Bydgoszcz”, godz. 18.30

Najczęściej w serwisie informacyjnym TVP Bydgoszcz prezentowano **Komitet Wyborczy SLD** z liczbą **64** wystąpień, łącznym czasem netto 5 min 17 s i czasem brutto 6 min 10 s (co stanowiło **41,4% czasu netto i 37,3% czasu brutto** całkowitej prezentacji wszystkich komitetów w badanym okresie). Spośród kandydatów najczęściej pojawiał się na ekranie Jan Szopiński z KW SLD (1 min 41 s czasu prezentacji, co stanowiło 20,6% czasu prezentacji wszystkich kandydatów). W przypadku wszystkich prezentowanych komitetów dominowały oceny **neutralne**.

Województwo lubelskie – „Panorama Lublin”, godz. 18.30

Najczęściej gościły w „Panoramie Lubelskiej” **KW Prawo i Sprawiedliwość i KW Platforma Obywatelska RP**. KW PiS pokazano 26 razy, a łączny czas jego prezentacji wyniósł 2 min 9 s czasu netto i 3 min 19 s czasu brutto, co stanowiło **26,6% netto i 27,8% brutto** całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów. Natomiast KW PO RP odnotował 30 wystąpień. Czas jego prezentacji wyniósł 1 min 46 s czasu netto i 3 min 15 s czasu brutto (odpowiednio **21,5% netto i 26,9% brutto** całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów). Spośród kandydatów najczęściej pojawiał się na ekranie Krzysztof Żuk z KW PO RP, którego prezentowano 16 razy przez łącznie 1 min 26 s czasu brutto, co stanowi 22,3% całkowitego czasu brutto prezentacji wszystkich kandydatów. W analizowanym tygodniu zdecydowaną większość komitetów wyborczych pokazano wyłącznie w sposób neutralny. Jedynie KW PO RP oraz KW PiS zostały zaprezentowane także pozytywnie.

Województwo lubuskie – „Informacje Lubuskie”, godz. 18.30

W głównym wydaniu „Informacji Lubuskiej” pokazano jedynie dwa komitety wyborcze: KW Platforma Obywatelska RP oraz KWW Jędrzejczak – Gorzów XXI w. W zdecydowanej większości prezentacje poświęcone **były KW PO RP**. Komitet ten przedstawiono w 31 wystąpieniach przez 1 min 52 s czasu netto i 3 min 22 s czasu brutto, co stanowiło **100% czasu netto i 88% czasu brutto** całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów.

Województwo łódzkie – „Łódzkie Wiadomości Dnia”, godz. 18.30

Łódzki serwis informacyjny TVP najczęściej pokazywał **KW Platforma Obywatelska RP**: przez **30% czasu netto i 27% czasu brutto** całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów. Komitet zaprezentowano w 50 wystąpieniach, a łączny czas jego prezentacji wyniósł 5 min 51 s czasu netto i 6 min 35 s czasu brutto. Najczęściej pokazywanym kandydatem była Hanna Zdanowska z KW Platforma Obywatelska RP, przedstawiono ją w 14 wystąpieniach, przez 1 min 10 s czasu netto i 2 min 3 s czasu brutto (13% czasu brutto całkowitego czasu prezentacji kandydatów). Większość komitetów wyborczych zaprezentowano **neutralnie**.

Województwo małopolskie – „Kronika Kraków”, godz. 18.30

TVP Kraków najczęściej pokazywała trzy komitety: KW PSL (9 razy), KW PiS (5 razy) i KWW Ryszarda Ścigały „Tarnowianie” (4 razy). Najdłużej prezentowanym komitetem był KW PSL (1 min 13 s czasu prezentacji brutto). Spośród 41 przypadków prezentacji wszystkich komitetów wyborczych niemal połowa (20 przypadków) miała charakter pozytywny, pozostałe miały charakter **neutralny**.

Województwo mazowieckie – „Kurier Mazowiecki”, godz. 18.30

W badanym tygodniu w „Kurierze Mazowieckim” **nie pojawił się żaden materiał** dotyczący wyborów samorządowych.

Województwo mazowieckie – „Kurier Warszawski”, godz. 18.45

Łączny czas prezentacji wszystkich komitetów był niewielki – 9 s łącznego czasu netto i 24 s łącznego czasu brutto. Najczęściej pokazywano **KW Sojusz Lewicy Demokratycznej** z łącznym czasem 6 s netto oraz brutto i KW Platforma Obywatelska RP z 1 s czasu netto oraz 10 s czasu brutto. Komitety zostały zaprezentowane neutralnie przez 10 s i negatywnie przez 14 s.

Województwo opolskie – „Kurier Opolski”, godz. 18.30

W programie tym zaprezentowano **rekordową ilość - aż 20 – komitetów wyborczych**. Najczęściej prezentowanym na antenie „Kuriera Opolskiego” komitetem był pojawiający się w 44 wystąpieniach **Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość**. Warto zauważyć dużą różnicę pomiędzy czasem netto prezentacji komitetu: 3 min 50 s a czasem brutto: 6 min 32 s. Oznacza ona, że przez dużą część wystąpień KW PiS był prezentowany w sposób bierny. Przeważał neutralny sposób prezentacji komitetów wyborczych (56,3% wszystkich prezentacji). Jednak w programie tym odnotowano jednocześnie wyjątkowo **duży odsetek prezentacji negatywnych** – 41,6%, który niewiele ustępuje prezentacjom neutralnym.

Województwo podkarpackie – „Aktualności Rzeszów”, godz. 17.30

Najczęściej – 20 razy – w rzeszowskim serwisie informacyjnym pojawiał się **KW PiS**. Czas prezentacji brutto KW PiS (2 min 45 s) był ponad **dwa razy dłuższy** od czasu prezentacji brutto KW PO RP (1 min 11 s), który zajął drugie miejsce i ponad trzy razy dłuższy od czasu prezentacji brutto KWW Samorządowe Porozumienie Wyborcze (47 s) na trzeciej pozycji. Wszystkie komitety wyborcze zostały zaprezentowane w sposób **neutralny**.

Województwo podlaskie – „Obiektyw Białystok”, godz. 18.30

Najczęściej prezentowanym komitetem był **KW PO RP**, który wystąpił aż 49 razy. Czas netto jego prezentacji wynosił 3 min 34 s, natomiast czas brutto – 5 min 31 s. Komitety wyborcze przedstawiono na ogół w sposób **neutralny** – odnotowano 122 takie wystąpienia. 52 wystąpienia zostały podczas badania ocenione pozytywnie, zaś 12 wystąpień – negatywnie.

Województwo pomorskie – „Panorama Gdańsk”, godz. 18.30

Najczęściej – 51 razy – pojawiał się w serwisie informacyjnym TVP Gdańsk **KW PO RP** z łącznym czasem netto 4 min 40 s i czasem brutto 8 min 9 s (co stanowiło **36,6% czasu netto i**

37,8% czasu brutto całkowitej prezentacji wszystkich komitetów w badanym okresie). Kolejnym najczęściej – ale już dwa razy rzadziej od poprzednika – przedstawianym komitetem był KW PiS z 18 wystąpieniami oraz czasem 1 min 50 s netto i 3 min 5 s brutto (co dawało po 14,4% czasu netto i 14,3% czasu brutto całkowitej prezentacji wszystkich komitetów). Spośród kandydatów najczęściej gościli w „Panoramie Gdańsk”: Jakub Świdorski z KWW Demokracja Bezpośrednia (1 min 26 s brutto, 18% czasu prezentacji wszystkich kandydatów) i Mieczysław Struk z KW PO RP (1 min 4 s, co dało 13% czasu prezentacji wszystkich kandydatów). Tylko trzy komitety (KW PO RP, KWW Macieja Kobylińskiego i KWW Samorządność Sopot) zaprezentowano w sposób zróżnicowany. Wystąpienia pozostałych 8 komitetów zostały ocenione wyłącznie neutralnie.

Województwo śląskie – „Aktualności Katowice”, godz. 18.30

W programie przedstawiono **9** komitetów wyborczych, lecz każdy z nich był prezentowany bardzo krótko. Najdłuższy czas prezentacji brutto uzyskał **KW PPP – Sierpień 80**, prezentowany przez 1 min 1 s czasu brutto i 26 s czasu netto. Pod względem czasu prezentacji netto, najdłuższy czas odnotowały **KW Sojusz Lewicy Demokratycznej** (48 s) i **KW Polskie Stronnictwo Ludowe** (47 s).

Województwo świętokrzyskie – „Informacje Kielce”, godz. 18.30

Najdłuższy czas prezentacji **brutto i netto** uzyskał **KW Sojusz Lewicy Demokratycznej** – odpowiednio: 3 min 52 s i 1 min 51 s. Najdłuższy czas **prezentacji pozytywnej** odnotował **KW PiS**. Przez cały czas swojej prezentacji (zarówno brutto, jak i netto) komitet ten był przedstawiany w sposób pozytywny.

Województwo warmińsko-mazurskie – „Informacje Olsztyn”, godz. 18.30

Najczęściej pokazywano **KW SLD** – 43 razy. Prezentacja KW SLD stanowiła niemal **1/3 prezentacji** wszystkich komitetów wyborczych (łącznie liczba prezentacji – 128) i wyniosła 2 min 49 s netto oraz 5 min 19 s brutto. Warto zauważyć, że KW SLD uzyskał prawie dwa razy dłuższy czas emisji brutto niż netto, co oznacza, że komitet był zdecydowanie częściej prezentowany przez osoby z nim niezwiązane. Wśród wszystkich komitetów, które pokazywano w programie informacyjnym TVP Olsztyn częściej niż 5 razy (7 komitetów), żaden nie uzyskał czasu emisji netto równego czasowi brutto.

Województwo wielkopolskie – „Teleskop Poznań”, godz. 17.30

Najczęściej pokazywano **KW SLD**. Komitet ten prezentowany był przez **57% całkowitego czasu prezentacji netto i 45% całkowitego** czasu prezentacji brutto wszystkich komitetów.

Przedstawiono go w 24 wystąpieniach przez 3 min 10 s czasu netto i 3 min 52 s czasu brutto. Najczęściej prezentowanym kandydatem był Mikołaj Kostka z KW PO RP. Wystąpił 6 razy przez 43 s (20%) prezentowanego czasu kandydatów. W omawianym tygodniu jedynie KW SLD pokazano inaczej niż neutralnie.

Województwo zachodniopomorskie – „Kronika Szczecin”, godz. 18

Spośród 8 prezentowanych komitetów najwięcej czasu poświęcono występującemu 23 razy **KW Platforma Obywatelska RP**: 1 min 54 s netto i 2 min 34 s brutto, co stanowi **26% czasu** prezentacji brutto wszystkich komitetów wyborczych. Spośród kandydatów najdłużej prezentowano Annę Nowak, kandydatkę KW PSL (1 min 41 s). W analizowanym okresie „Kronika Szczecin” przez ponad 87% czasu brutto poświęconego kampanii samorządowej prezentowała komitety wyborcze w sposób neutralny.

„Wiadomości”, TVP1, godz. 19.30

Najczęściej prezentowanym w „Wiadomościach” komitetem wyborczym był **KW PiS** z liczbą 83 wystąpień i łącznym czasem netto 6 min 34 s oraz czasem brutto 8 min 9 s, co stanowiło **69,6% netto i 58,8% brutto** czasu całkowitej prezentacji wszystkich komitetów w badanym okresie. W przypadku kandydatów brakowało zdecydowanego faworyta, ponieważ większość materiałów na temat wyborów dotyczyła w analizowanym tygodniu afery wokół wykluczenia z PiS-u Joanny Kluzik-Rostkowskiej i Elżbiety Jakubiak. Również z tego powodu w badanym okresie **negatywny sposób prezentacji komitetów wyborczych stanowił aż 49,4% czasu wszystkich prezentacji**. Oceny negatywnie dotyczyły przede wszystkim **KW PiS** (aż 84% wszystkich prezentacji tego komitetu).

„Panorama”, TVP2, godz. 18.00

Najczęściej prezentowanym w „Panoramie” był **Komitet Wyborczy PiS** z liczbą 49 wystąpień i łącznym czasem prezentacji netto 3 min 46 s i brutto 6 min 13 s. Prezentacje KW PiS stanowiły w badanym tygodniu **43,5% czasu netto oraz 41,2% czasu brutto** wszystkich prezentowanych komitetów. Negatywne prezentacje przede wszystkim odnosiły się do materiałów, w których pojawiały się informacje o KW PiS (w związku z wykluczeniem z partii dwóch posłanek). **Oceny negatywne** dotyczyły ponad **66% wszystkich prezentacji KW PiS i ponad 85% negatywnych prezentacji wszystkich komitetów**.

RAPORTY CZĄSTKOWE 01.11 – 07.11.2010

Województwo dolnośląskie – „Fakty Wrocław”

W badanym okresie czas trwania materiałów wyborczych na antenie „Faktów Wrocław” wyniósł 16 min 8 s, co stanowiło 14% czasu trwania wszystkich materiałów. Średni czas trwania emisji wyniósł 16 min 31 s, a średni czas trwania materiału wyborczego 2 min 18 s.

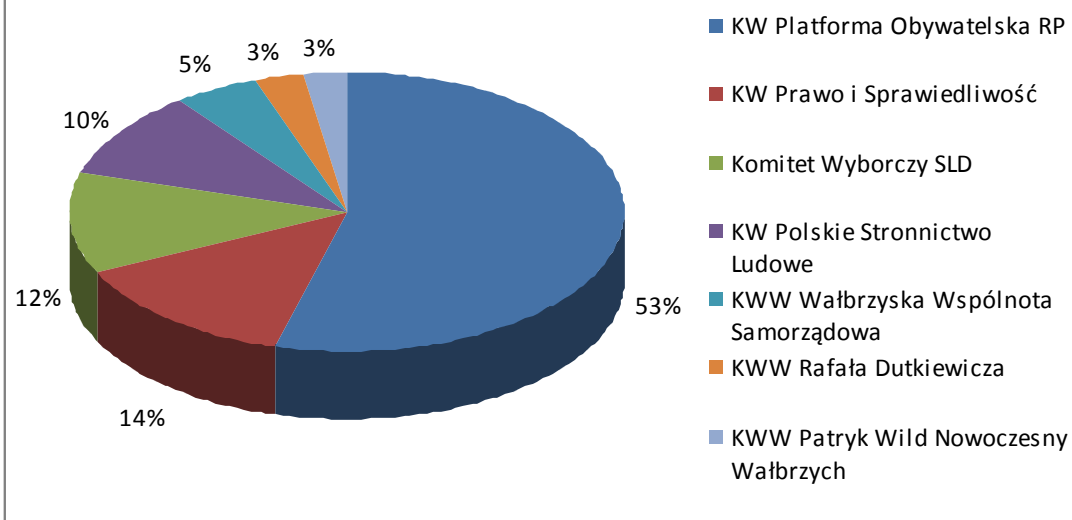
Całkowity czas prezentacji komitetów wyborczych

W tygodniu 1-7.10.2010 (z powodu problemów technicznych do analizy nie zostało włączone wydanie z dnia 6.11) na antenie „Faktów Wrocław” zaprezentowano **7** komitetów wyborczych. Były to: KW Platforma Obywatelska RP, KW Prawo i Sprawiedliwość, Komitet Wyborczy SLD, KW Polskie Stronnictwo Ludowe, KWW Wałbrzyska Wspólnota Samorządowa, KWW Rafała Dutkiewicza, KWW Patryk Wild Nowoczesny Wałbrzych.

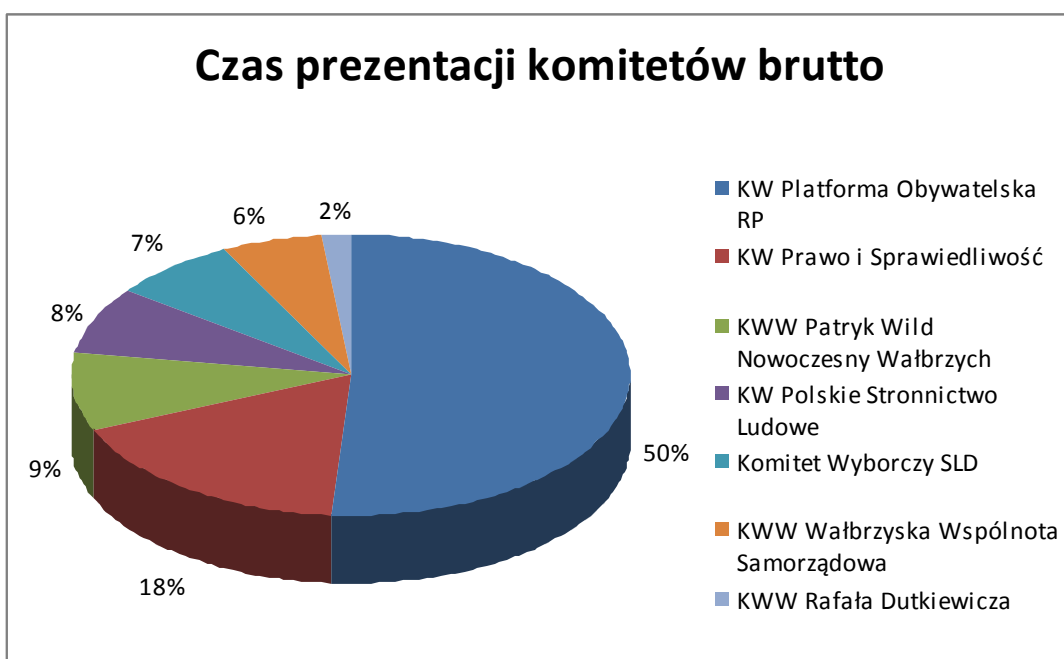
Najczęściej prezentowanym komitetem był **Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP** (54% czasu netto i 51% brutto całkowitego czasu prezentacji). Komitet pojawił się w 34 wystąpieniach, a czas jego prezentacji wyniósł 3 min 11 s netto i 4 min 49 s brutto.

Warto zwrócić uwagę na dosyć dużą różnicę pomiędzy liderem a znajdującym się na drugim miejscu, pojawiającym się w 14 wystąpieniach **Komitetem Wyborczym Prawo i Sprawiedliwość**. Czas prezentacji netto tego komitetu wyniósł 48 s, czas brutto natomiast 1 min 40 s, co stanowiło odpowiednio 14% i 18% całkowitego czasu prezentacji. Czasy prezentacji pozostałych komitetów nie przekroczyły 1 min netto. Interesujący wydaje się jednak przypadek **Komitetu Wyborczego Wyborców Patryk Wild Nowoczesny Wałbrzych**. Komitet ten, pojawiwszy się w 6 wystąpieniach, miał najniższy czas prezentacji netto (9 s, 3%), mimo to zajął trzecie miejsce pod względem czasu prezentacji brutto (50 s, 9%). Należy zaznaczyć, że chodzi w tym wypadku o jeden materiał (patrz: Wybrany materiał), sprawa jednak z pewnością pojawi się w nadchodzących wydaniach „Faktów Wrocław”.

Czas prezentacji komitetów netto

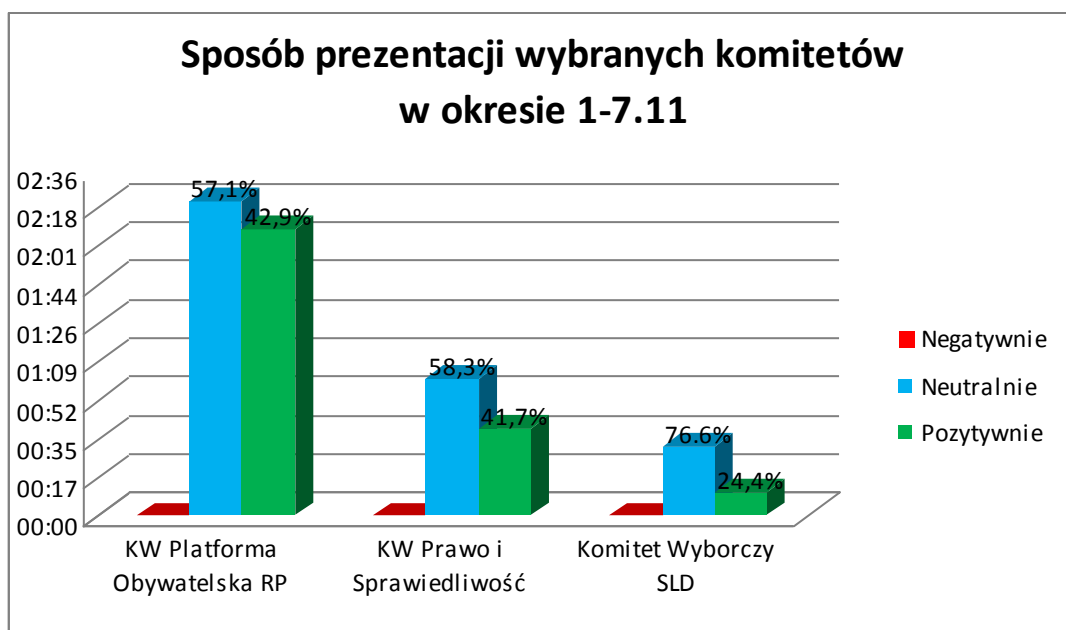
Czas prezentacji komitetów brutto

Najczęściej prezentowanym kandydatem w analizowanym tygodniu był **Sławomir Piechota**, kandydat Platformy Obywatelskiej na stanowisko prezydenta Wrocławia, który pojawił się 17 wystąpieniach, a czas jego prezentacji wyniósł 1 min 17 s (netto) i 2 min 18 s (brutto), co stanowiło 23% całkowitego czasu brutto prezentacji wszystkich kandydatów.

Sposób prezentacji komitetów

W analizowanym okresie w głównym wydaniu „Faktów Wrocław” większość komitetów przedstawiano w sposób neutralny. Jedyne trzy zostały zaprezentowane także w sposób pozytywny. W przypadku **KW Platforma Obywatelska RP** czas brutto prezentacji pozytywnych wyniósł 2 min 8 s, co stanowiło 42,9% całkowitego czasu prezentacji brutto. **KW Prawo i Sprawiedliwość** był natomiast prezentowany w sposób pozytywny przez 39 s, czyli 41,7% całkowitego czasu prezentacji brutto. 10 s pozytywnego sposobu prezentacji KW SLD stanowiło 76,6% całkowitego czasu brutto prezentacji tego komitetu. W analizowanym tygodniu żaden z komitetów nie został przedstawiony w sposób negatywny.

Warto zwrócić również uwagę na czas prezentacji **Rafała Dutkiewicza** jako urzędującego prezydenta. Podczas gdy całkowity czas prezentacji jego komitetu wyniósł w badanym okresie zaledwie 10 s (netto i brutto), prezydent pojawił się jako pełniący swoją funkcję w 7 wystąpieniach z czasem równym 57 s.

Przykładowy materiał

Materiał pochodzi z głównego wydania „Faktów Wrocław” z 5 listopada 2010 roku. Został oceniony jako neutralny, jednak jest bardzo interesujący ze względu na duży udział dziennikarza, który ujawnia kulisy afery i wyraża wątpliwość co do winnych i pokrzywdzonych.

Zapowiedź: *„Komitet Wyborczy kandydata na prezydenta Wałbrzycha Patryka Wilda zaprezentował dzisiaj dziennikarzom film z kamery przemysłowej, na którym grupa osób rozwieszających plakaty wyborcze innego kandydata – Mirosława Lubińskiego – zastrasza właściciela sklepu, który nie zgadza się na ich rozmieszczenie”*. W materiale pojawia się fragment filmu. Jakość nagrania nie jest najlepsza. Mężczyźni, którzy rzekomo grożą właścicielowi sklepu są nierozpoznawalni. Z trudem można zrozumieć słowa, dlatego treść rozmowy pojawia się w formie napisów na dole ekranu:

„– Ty, przewieś tego Lubińskiego tu. Przywieszisz? Dlaczego nie?

– Jestem przeciwny...

– Dlaczego nie chcesz go przywiesić, co?

– Ja jestem przeciwnikiem Lubińskiego.

– Będziesz miał przesrane życie, jeśli nie przywieszisz. Bez kitu. Będziesz gnębiony teraz.”

Patryk Wild, kandydat na prezydenta Wałbrzycha, podczas konferencji prasowej: *„Sypią się groźby, które już mają ewidentnie charakter gróźb karalnych, wszystko jest na tym filmie. Robimy tę konferencję dzisiaj, żeby zaprotestować przeciwko takim metodom”*.

Głos z offu zwraca jednak uwagę na powiązania polityczne właściciela sklepu z Patrykiem Wildem: *„Tak się złożyło, że właścicielem sklepu, który nie zgodził się na rozwieszenie plakatu Mirosława Lubińskiego, jest Paweł Orcin – kandydat do rady miejskiej z konkurencyjnego stowarzyszenia Nowoczesny Wałbrzych Patryka Wilda”*.

Obecny na konferencji prasowej Paweł Orcin zapewnia, że jeśli dziennikarze mają wątpliwości co do prawdziwości nagrania, w każdej chwili może podać nazwisko mężczyzny, którego tożsamość w filmie została ukryta.

Okazję do komentarza ma także szefowa Komitetu Wyborczego Mirosława Lubińskiego Alicja Rosiak: *„Oczywiście jest to nieprawda. Materiał jest zrobiony w formie spotu, z podkładem muzycznym, nakręcony w konwencji takiej, że nie widać twarzy, ludzie jacyś w czapczkach ewidentnie posługujący się materiałem, który nawet nie pokazują. To jest prowokacja”*.

Jak informuje głos z offu – zapytany o to, dlaczego film nie trafił do prokuratury, Patryk Wild zapewnił, że doniesienie w tej sprawie złoży w poniedziałek.

Ocena materiału dokonana przez badaczy jest neutralna, ponieważ na obecnym etapie nie wiadomo, kto mówi prawdę. Komentarze dziennikarskie i wypowiedź rzeczniczki komitetu Mirosława Lubińskiego podają w wątpliwość prawdziwość filmu pokazanego przez Patryka Wilda, a tym samym zarzuty pod adresem Mirosława Lubińskiego.

Województwo kujawsko-pomorskie – „Zbliżenia Bydgoszcz”

Średni czas emisji pojedynczego wydania programu „Zbliżenia Bydgoszcz” wynosił niecałe 21 minut. Łączny czas trwania materiałów z tematami wyborczymi w analizowanym okresie liczył 33 minuty, co stanowi 22,6% wszystkich prezentowanych w tym czasie wiadomości.

W badanym okresie zaprezentowanych zostało 7 komitetów wyborczych: Komitet Wyborczy SLD, KW Nasz Dom Polska – Samoobrona Andrzeja Leppera, KW Platforma Obywatelska RP, KW Prawo i Sprawiedliwość, KWW – Dombrowicz Miasto dla Pokoleń, KWW Grażyny Ciemniak oraz KWW Michała Zaleskiego Czas Gospodarzy.

Łączny czas prezentacji komitetów

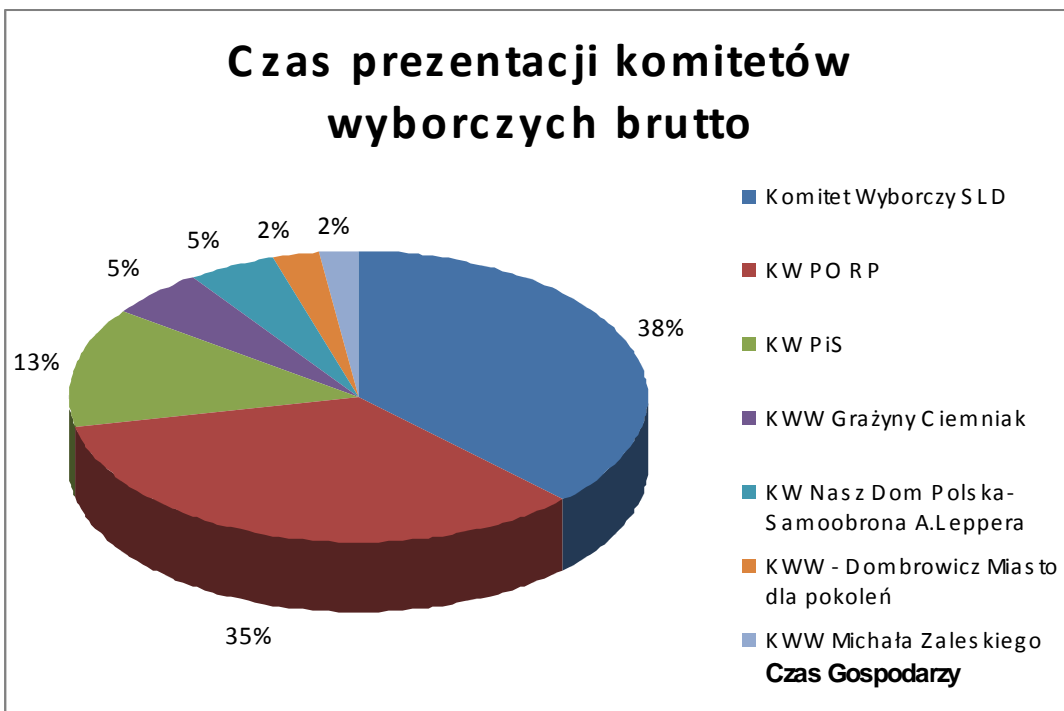
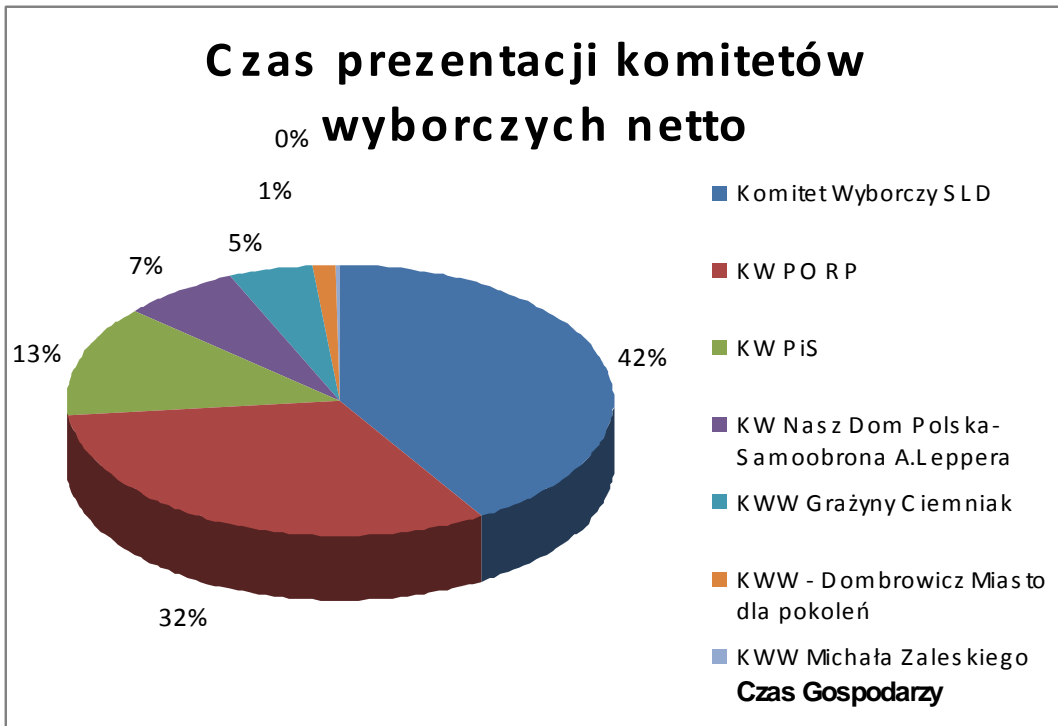
W okresie 1 – 7 listopada „Zbliżenia Bydgoszcz” wyemitowały 12 min 46 s netto i 16 min 31 s brutto materiału poświęconego samorządowej kampanii wyborczej. **Najczęściej w serwisie informacyjnym TVP Bydgoszcz prezentowano Komitet Wyborczy SLD** z liczbą 64 wystąpień, łącznym czasem netto 5 min 17 s i czasem brutto 6 min 10 s (co stanowiło 41,4% czasu netto i 37,3% czasu brutto całkowitej prezentacji wszystkich komitetów w badanym okresie). **Na drugim miejscu uplasował się KW Platforma Obywatelska RP** z liczbą wystąpień 55, czasem 4 min 4 s netto i 5 min 39 s brutto, co stanowiło 31,9% czasu netto i 34,2% czasu brutto całkowitej prezentacji wszystkich komitetów. **Trzecim komitetem, któremu poświęcono najwięcej czasu był KW Prawo i Sprawiedliwość.** Pokazano go 24 razy, przez 1 min 42 s netto i 2 min 11 s brutto, co dało 13,3% czasu netto i 13,2% czasu brutto całkowitej prezentacji wszystkich komitetów.

Spośród kandydatów najczęściej pojawiali się na ekranie: Jan Szopiński z KW SLD (1 min 41 s czasu prezentacji, co stanowiło 20,6% czasu prezentacji wszystkich kandydatów), **Kosma Złotowski z KW PiS i Waldemar Przybyszewski z KW PO RP.** Dwaj ostatni kandydaci mieli zbliżone czasy prezentacji (kolejno: 1 min 7 s, czyli 13,7% czasu prezentacji wszystkich komitetów oraz 1 min 1 s i 12,4%).

Obecny prezydent Bydgoszczy Konstanty Dombrowicz (KWW – Dombrowicz Miasto dla Pokoleń) gościł na antenie 14 razy przez łączny czas 1 min 14 s brutto, z czego tylko 10 s czasu brutto poświęcono na jego prezentację w roli kandydata. Przez resztę czasu przedstawiany był jako prezydent. Podobnie **prezydent Torunia Michał Zaleski** (KWW Michała Zaleskiego Czas Gospodarzy), który wystąpił w „Zbliżeniach Bydgoszcz” 9 razy przez łączny czas 31 s netto i 49 s brutto, został przedstawiony niemal wyłącznie jako urzędujący prezydent (tylko 2 s w roli kandydata). Natomiast **wojewoda kujawsko-pomorski Rafał Bruski** (KW Platforma Obywatelska RP) pojawił się na ekranie 13 razy (12 s czasu netto i 49 s czasu brutto), z czego aż 11 razy w roli

kandydującego w wyborach. Jako urzędującego wojewodę pokazano go tylko przez 7 s brutto.

Poniższe wykresy przedstawiają udział poszczególnych komitetów w ogólnym czasie prezentacji (netto i brutto) materiałów dotyczących kampanii samorządowej.

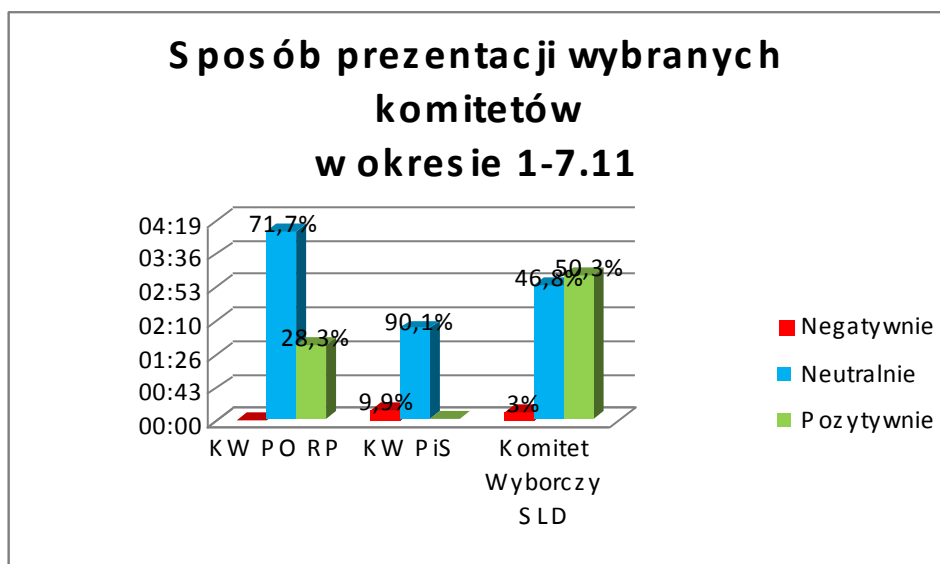
Sposób prezentacji komitetów

W analizowanym okresie łączna liczba wystąpień komitetów wyborczych wynosiła 166, z czego aż 123 (69,1%) w materiałach ocenionych **neutralnie**, 41 (28,5%) w materiałach

ocenionych **pozytywnie** i tylko 2 (**2,4%**) w materiałach ocenionych **negatywnie**. W przypadku wszystkich prezentowanych komitetów dominowały oceny neutralne. Cztery z nich (KW Nasz Dom Polska – Samoobrona Andrzeja Leppera, KWW – Dombrowicz Miasto dla Pokoleń, KWW Grażyny Ciemniak oraz KWW Michała Zaleskiego Czas Gospodarzy) pokazano wyłącznie w ten sposób.

W zróżnicowany sposób zaprezentowano trzy komitety: KW SLD, KW PO RP i KW PiS. Komitet Wyborczy SLD pokazywano pozytywnie przez 3 min 6 s brutto (50,3% czasu brutto całkowitej prezentacji tego komitetu), przez 2 min 53 s brutto (46,8%) – neutralnie, a przez 11 s brutto (3%) – negatywnie. **KW PO RP** był prezentowany neutralnie przez 4 min 3 s brutto (blisko 72% czasu brutto całkowitej prezentacji tego komitetu) i przez 1 min 36 s brutto w sposób pozytywny (28%). **KW PiS** w większości swoich przedstawień (1 min 58 s brutto, czyli 90% czasu brutto całkowitej prezentacji tego komitetu) został oceniony neutralnie, a w 10% (przez 13 s brutto) – negatywnie.

Poniższy wykres przedstawia sposób prezentacji wybranych trzech komitetów wyborczych, które miały zróżnicowane oceny.

Województwo lubelskie – „Panorama Lublin”

„Panorama Lubelska” trwała w badanym okresie od 17 min 35 s do 21 min 4 s (średni czas trwania: 19 min 49 s). Tematy wyborcze stanowiły w badanym tygodniu 9,7% wszystkich prezentowanych materiałów. Średni czas trwania tematów wyborczych w pojedynczym wydaniu „Panoramy Lubelskiej” wynosił 1 min 55 s.

Łączny czas prezentacji komitetów

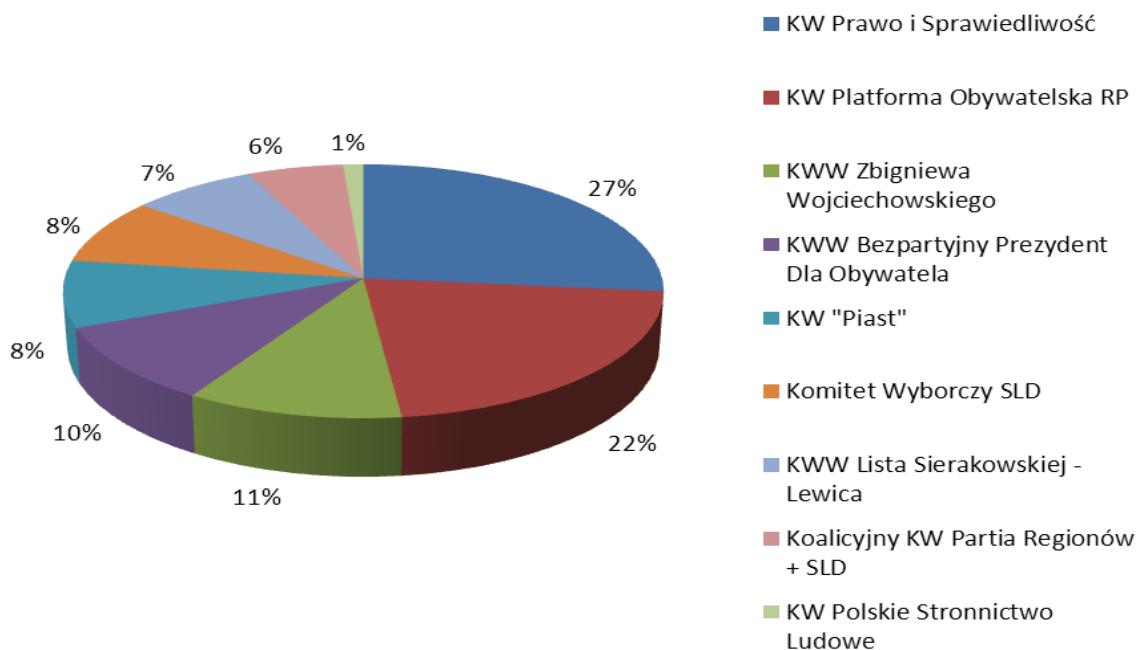
W tygodniu 1-7.11.2010 w „Panoramie Lubelskiej” zaprezentowano **9** komitetów wyborczych z regionu: KW Prawo i Sprawiedliwość, KW Platforma Obywatelska RP, KWW Bezpartyjny Prezydent Dla Obywatela, Komitet Wyborczy SLD, KWW Zbigniewa Wojciechowskiego, Koalicyjny KW Partia Regionów + SLD, KW „Piast”, KWW Lista Sierakowskiej – Lewica, KW Polskie Stronnictwo Ludowe.

Najczęściej gościły w „Panoramie Lubelskiej” **KW Prawo i Sprawiedliwość i KW Platforma Obywatelska RP**. KW PiS pokazano 26 razy, a łączny czas jego prezentacji wyniósł 2 min 9 s czasu netto i 3 min 19 s czasu brutto, co stanowiło 26,6% netto i 27,8% brutto całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów. Natomiast KW PO RP odnotował 30 wystąpień. Czas jego prezentacji wyniósł 1 min 46 s czasu netto i 3 min 15 s czasu brutto (odpowiednio 21,5% netto i 26,9% brutto całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów). Najkrótszy czas prezentacji, bo jedynie 6 s netto i 9 s brutto, miał w badanym okresie KW Polskie Stronnictwo Ludowe, prezentowany dwukrotnie.

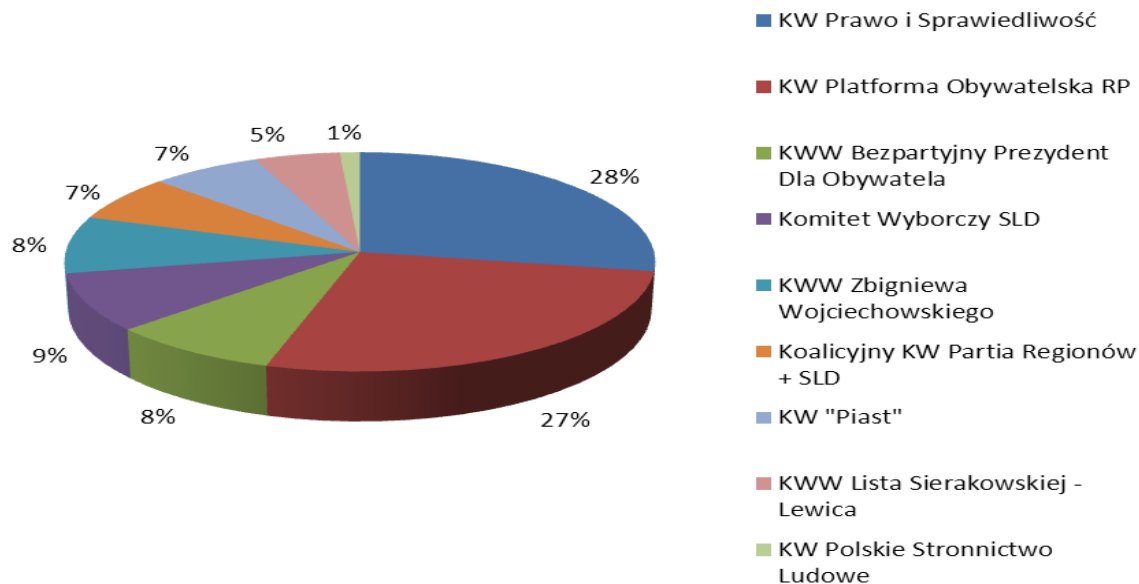
Spośród kandydatów najczęściej pojawiał się na ekranie **Krzysztof Żuk z KW PO RP**, którego prezentowano 16 razy przez łącznie 1 min 26 s czasu brutto, co stanowi 22,3% całkowitego czasu brutto prezentacji wszystkich kandydatów. Drugim często pojawiającym się kandydatem był **Lech Sprawka z KW PiS** pokazywany 11 razy, przez 1 min 13 s czasu brutto, a więc 18,9% całkowitego czasu brutto prezentacji wszystkich kandydatów. Obaj kandydaci zostali przedstawieni w „Panoramie Lubelskiej” wyłącznie za sprawą wypowiedzi biernych (zerowy czas netto).

Poniższe wykresy przedstawiają udział poszczególnych komitetów w ogólnym czasie prezentacji (netto i brutto) materiałów dotyczących kampanii samorządowej

Czas prezentacji komitetów netto w okresie 1-7.11

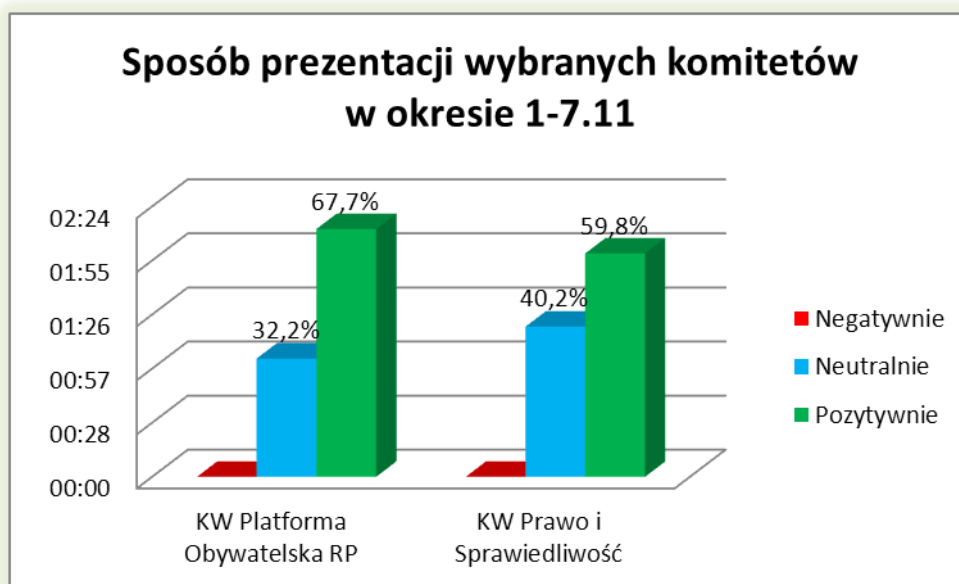

Czas prezentacji kandydatów brutto w okresie 1-7.11

Sposób prezentacji komitetów

W analizowanym tygodniu zdecydowaną większość komitetów wyborczych pokazano wyłącznie w sposób neutralny. Jedynie **KW PO RP** oraz **KW PiS** zostały zaprezentowane także pozytywnie. Czas pozytywnej prezentacji KW PO RP wyniósł 2 min 12 s, co stanowiło 67,7% całkowitej prezentacji tego komitetu, oraz 52,6% całkowitego czasu pozytywnej prezentacji obu komitetów. Czas neutralnej prezentacji tego komitetu wyniósł 1 min 3 s (13,4% całkowitego czasu neutralnej prezentacji wszystkich komitetów). Natomiast KW PiS przedstawiano pozytywnie przez 1 min 59 s (59,8% całkowitego czasu prezentacji tego komitetu i 47,4% całkowitego czasu pozytywnej prezentacji obu komitetów). Neutralnie pokazywano go przez 1 min 20 s (17% całkowitego czasu neutralnej prezentacji wszystkich komitetów).

W analizowanym tygodniu żaden kandydat nie został w „Panoramie Lubelskiej” przedstawiony w kontekście sprawowanego przez siebie urzędu.

Województwo lubuskie – „Informacje Lubuskie”

„Informacje Lubuskie” trwały w badanym okresie średnio 16 min 36 s. Średni czas trwania materiałów wyborczych wynosił 1 min 16 s. Udział materiałów wyborczych w ogólnym czasie emisji programu wyniósł 8%.

W tygodniu 01.11-07.11.2010 w głównym wydaniu „Informacji Lubuskich” pokazano jedynie dwa komitety wyborcze: **KW Platforma Obywatelska RP** oraz **KWW Jędrzejczak – Gorzów XXI w.**

Łączny czas prezentacji poszczególnych komitetów

Łączny czas prezentacji materiałów wyborczych wyniósł 6 min 8 s. W zdecydowanej większości prezentacje poświęcone były KW PO RP. Komitet ten przedstawiono w 31 wystąpieniach przez 1 min 52 s czasu netto i 3 min 22 s czasu brutto, co stanowiło **100% czasu netto i 88% czasu brutto** całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów. KWW Jędrzejczak – Gorzów XXI w. prezentowany był dwa razy przez 27 s czasu brutto.

Najczęściej goszczącym na ekranie kandydatem był **Tadeusz Jędrzejczak**, który występował przez 46 s czasu netto i 50 s czasu brutto wyłącznie w kontekście piastowanego urzędu. Reprezentujące KW PO RP Elżbieta Polak i Krystyna Sibińska pokazywano odpowiednio przez 10 s czasu brutto i 14 s czasu netto oraz 47 s czasu brutto.

Sposób prezentacji komitetów

W omawianym tygodniu serwis informacyjny TVP Gorzów/Zielona Góra przedstawił jedynie dwa komitety, a biorąc pod uwagę całkowity czas prezentacji, ich wystąpienia zostały ocenione w sposób pozytywny w 80% czasu netto i 87% czasu brutto. Najczęściej **pozytywnie pokazywanym komitetem był KWW Jędrzejczak – Gorzów XXI w.**, który przedstawiono w ten sposób przez 100% całkowitego czasu prezentacji. Pozytywnie przedstawiany był również KW PO RP – prezentacje pozytywne tego komitetu stanowiły 80% czasu netto i 85% czasu brutto całkowitego czasu prezentacji tego komitetu. Pozostałe przedstawienia KW PO RP to prezentacje neutralne.

Województwo łódzkie – „Łódzkie Wiadomości Dnia”

„Łódzkie Wiadomości Dnia” trwały w badanym okresie średnio 20 minut. Średni czas trwania materiałów wyborczych wynosił: 5 min 16 s. Udział materiałów wyborczych w ogólnym czasie emisji programu wyniósł 26%.

Łączny czas prezentacji komitetów

W tygodniu od 1 do 7 listopada „Łódzkie Wiadomości Dnia” najczęściej pokazywały **KW Platforma Obywatelska RP: przez 30% czasu netto i 27% czasu brutto** całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów. Prezentowany był w 50 wystąpieniach, a łączny czas jego prezentacji wyniósł 5 min 51 s czasu netto i 6 min 35 s czasu brutto. Drugi pod względem czasu prezentacji był **KW Sojusz Lewicy Demokratycznej**, prezentowany w 35 wystąpieniach, z łącznym czasem prezentacji 5 min 17 s (netto) i 5 min 30 s (brutto). **Czas prezentacji tego komitetu stanowił 27% czasu netto i 24% czasu brutto całkowitej prezentacji wszystkich**

komitetów. Następnym ze względu na czas prezentacji komitetem wyborczym był KW Prawo i Sprawiedliwość, prezentowany przez 3 min 23 s czasu netto i 5 min 20 s czasu brutto (17% netto i 22% brutto całkowitego czasu prezentacji komitetów). Prezentowany był on w czasie 29 wystąpień. **Najkrótszy czas** prezentacji przypadł w badanym okresie dwóm komitetom: KWW Narodowo-Katolicka Wspólnota Łódzka oraz KWW Teresy Białeckiej-Krawczyk. Prezentacja obu komitetów wyniosła zaledwie 0,6% całkowitego czasu netto prezentacji wszystkich komitetów (7 s czasu netto i brutto).

Najczęściej pokazywanym kandydatem była Hanna Zdanowska z KW Platforma Obywatelska RP, zaprezentowano ją w 14 wystąpieniach, przez 1 min 10 s czasu netto oraz 2 min 3 s czasu brutto (13% czasu brutto całkowitego czasu prezentacji kandydatów). **Drugim najczęściej pojawiającym się na wizji kandydatem był Dariusz Joński z KW Sojusz Lewicy Demokratycznej**, prezentowany przez 59 s czasu netto i 1 min 39 s czasu brutto (10% czasu brutto całkowitego czasu prezentacji kandydatów). **Trzecim – Witold Waszczykowski z KW Prawo i Sprawiedliwość** – 48 s czasu netto i 1 min 16 s czasu brutto (8% czasu brutto całkowitego czasu prezentacji kandydatów).

W analizowanym tygodniu żaden kandydat nie został w „Łódzkich Wiadomościach Dnia” przedstawiony w kontekście sprawowanego przez siebie urzędu.

Sposób prezentacji komitetów

W badanym tygodniu większość komitetów wyborczych przedstawiono neutralnie w „Łódzkich Wiadomościach Dnia”. Trzy komitety, które uzyskały największą liczbę relacji pozytywnych to: KW Platforma Obywatelska RP prezentowany przez 46% czasu brutto swoich wystąpień w sposób pozytywny (24 wystąpienia), KW Prawo i Sprawiedliwość prezentowany pozytywnie przez 41% czasu brutto (12 wystąpień) i KW Sojusz Lewicy Demokratycznej prezentowany przez 25% czasu brutto swoich wystąpień w sposób pozytywny (10 wystąpień). Tylko dwa komitety zostały ocenione negatywnie: KW Zbigniewa Pęsko w czasie swojego jedyne wystąpienia (17 s czasu brutto – co stanowiło 100% czasu brutto poświęconego temu komitetowi) i KW Platforma Obywatelska RP, który odnotował dwa wystąpienia (15 s czasu brutto – 4% czasu brutto przeznaczonego dla tego komitetu).

Województwo małopolskie – „Kronika Kraków”

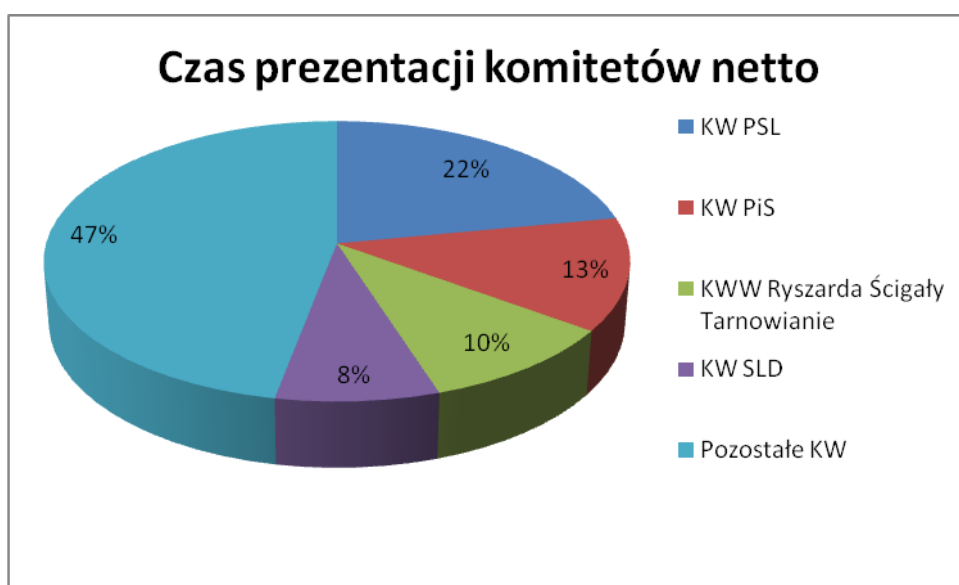
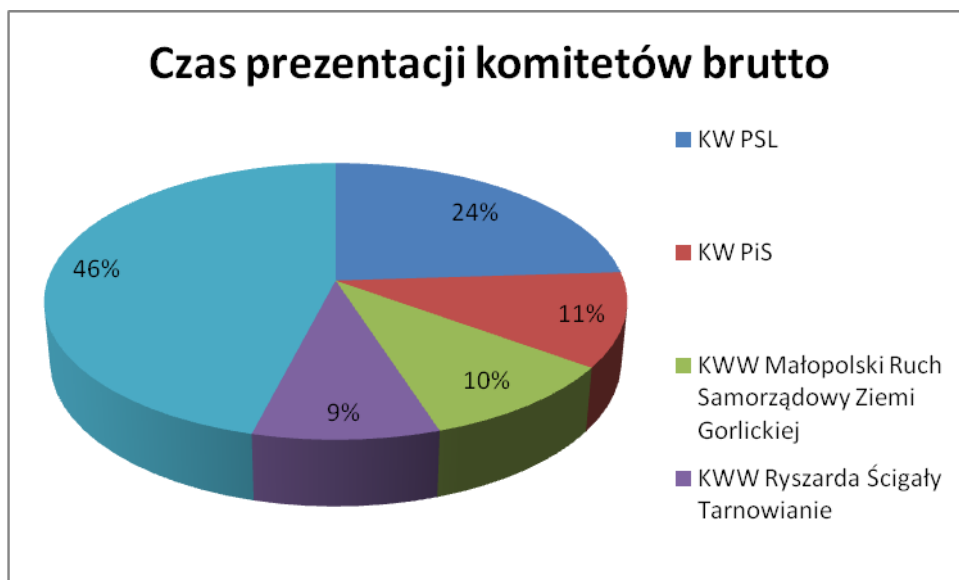
Średni czas emisji pojedynczego wydania „Kroniki Kraków” wynosił 15 min 21 s. Średni czas trwania materiałów dotyczących wyborów samorządowych w pojedynczym wydaniu programu: 1 min 24 s. Materiały te stanowiły 9,2% całkowitego czasu emisji „Kroniki Kraków” w analizowanym tygodniu.

W analizowanym tygodniu prezentowano następujące komitety wyborcze: KW Polskie Stronnictwo Ludowe, KW Sojusz Lewicy Demokratycznej, KW Platforma Obywatelska RP, KW Prawo i Sprawiedliwość, KW Prawica Rzeczypospolitej, KWW Kocham Tarnów, KWW Wspólna Gmina – Pcim, KWW Wspólna Gmina Mucharz, KWW Dla Dobra Wszystkich Sołectw, KWW Jacka Majchrowskiego, KWW Małopolski Ruch Samorządowy Ziemi Gorlickiej, KWW Prawica Razem Wspólnota Samorządowa, KWW Ryszarda Ścigały „Tarnowianie”.

Czas prezentacji komitetów

TVP Kraków najczęściej pokazywała trzy komitety: **KW PSL** (9 razy), **KW PiS** (5 razy) i **KWW Ryszarda Ścigały „Tarnowianie”** (4 razy). **Najdłużej prezentowanym komitetem** był **KW PSL** (1 min 13 s czasu prezentacji brutto). Drugi pod tym względem KW PiS pokazywano przez 33 s czasu prezentacji brutto, zaś trzeci, KWW Małopolski Ruch Samorządowy Ziemi Gorlickiej, przez 29 s czasu prezentacji brutto. Czas prezentacji brutto większości pozostałych komitetów wyniósł od 13 s do 26 s. **KWW Prawica Razem Wspólnota Samorządowa została pokazana wyłącznie w ramach czasu prezentacji brutto.**

Relatywnie mało zróżnicowane są w związku z tym odsetki, które zajmują prezentacje poszczególnych komitetów w całym poświęconym im czasie (brutto i netto). **Na tym tle wyróżnia się KW PSL (24% czasu prezentacji brutto wszystkich komitetów wyborczych) oraz KW PiS (11% czasu prezentacji brutto wszystkich komitetów wyborczych).** W tym ostatnim przypadku przewaga nie jest jednak aż tak wyraźna. Zestawienie procentowego udziału czasów prezentacji brutto i netto najdłużej pokazywanych komitetów w czasie prezentacji brutto i netto wszystkich komitetów przedstawiają poniższe wykresy.

Sposób prezentacji komitetów

Spośród 41 przypadków prezentacji wszystkich komitetów wyborczych **niemal połowa** (20 przypadków) **miała charakter pozytywny**. Pozostałe miały **charakter neutralny**. W pozytywny sposób zaprezentowano: KWW Małopolski Ruch Samorządowy Ziemi Gorlickiej, KWW Dla Dobra Wszystkich Sołectw, KWW Wspólna Gmina Pcim, KW PSL, KW PiS. Z wyjątkiem KW PiS pozostałe wymienione komitety zostały zaprezentowane wyłącznie w sposób pozytywny. **Blisko połowa (48%) czasu prezentacji brutto** przypadającego na prezentacje o **charakterze pozytywnym** stała się udziałem KW PSL.

Województwo mazowieckie – „Kurier Mazowiecki”

W badanym tygodniu w „Kurierze Mazowieckim” (średni czas emisji programu 7 min 15 s) nie pojawił się żaden materiał dotyczący wyborów samorządowych.

Województwo mazowieckie – „Kurier Warszawski”

Średni czas trwania programu wynosił 10 min 28 s. Średni czas trwania materiałów wyborczych to 30 s. Materiały o tematyce wyborczej stanowią 4,8% wszystkich materiałów w analizowanym programie informacyjnym.

Łączny czas prezentacji poszczególnych komitetów

W tygodniu 1-7.11.2010 łączny czas prezentacji wszystkich komitetów był niewielki – **9 s łącznego czasu netto i 24 s łącznego czasu brutto**. Najczęściej w „Kurierze Warszawskim” pokazywano **KW Sojusz Lewicy Demokratycznej** z łącznym czasem 6 s netto oraz brutto i **KW Platforma Obywatelska RP** z 1 s czasu netto oraz 10 s czasu brutto. W sumie przedstawiono 5 komitetów. Jeden z nich (KW Wolność i Praworządność) był prezentowany jedynie w czasie brutto – przez 6 s. KW Polskie Stronnictwo Ludowe oraz KW Prawo i Sprawiedliwość zostały pokazane przez krótki czas brutto i netto – jedynie przez 1 s.

W przypadku kandydatów czasy prezentacji były **podobnie niskie**. Najczęściej pojawiali się na ekranie **Wojciech Olejniczak (KW SLD)** i **Janusz Korwin-Mikke (KW Janusza Korwina-Mikke)**. Obaj byli prezentowani jedynie w czasie brutto, obaj przez 6 s.

Sposób prezentacji komitetów

Komitety zostały zaprezentowane neutralnie przez 10 s i negatywnie przez 14 s. Nie odnotowano pozytywnych prezentacji komitetów.

Jedynym kandydatem prezentowanym w roli urzędowej była Hanna Gronkiewicz-Waltz (KW PO RP), która występowała w tej roli przez 16 s czasu netto oraz 37 s czasu brutto.

Województwo opolskie – „Kurier Opolski”

W badanym okresie czas trwania materiałów wyborczych na antenie „Kuriera Opolskiego” wyniósł aż 46 min 24 s, co stanowiło 34% wszystkich materiałów prezentowanym podczas programu. Przy średnim czasie emisji wynoszącym 19 min 26 s (najkrótsza emisja trwała 12 min 59 s), średnia długość materiałów wyborczych była równa 6 min 37 s.

Całkowity czas prezentacji komitetów wyborczych

Podobnie jak w poprzednich tygodniach podczas analizy „Kuriera Opolskiego” uderza bardzo wysoka liczba prezentowanych w programie komitetów – w analizowanych tygodniu 1-7.10.2010

było ich **20**. Wynika to z formuły programu, w którym codziennie w ramach segmentu „Samorząd 2010. Twój wybór” reporterzy jeżdżą do wojewódzkich gmin, prezentując lokalnych kandydatów. Należy zaznaczyć, że spośród 20 prezentowanych komitetów czas prezentacji jedynie czterech przekroczył 1 min czasu netto, a w przypadku dziesięciu nie przekroczył 30 s czasu brutto.

W analizowanym okresie komitetem najczęściej prezentowanym na antenie „Kuriera Opolskiego” był pojawiający się w 44 wystąpieniach **Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość**. Warto zauważyć dużą różnicę pomiędzy czasem netto prezentacji komitetu: 3 min 50 s a czasem brutto: 6 min 32 s. Oznacza ona, że przez dużą część wystąpień KW PiS był prezentowany w sposób bierny. Na drugim miejscu znalazł się **Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP** prezentowany w 17 wystąpieniach, przez 17,3% łącznego czasu prezentacji wszystkich komitetów. Wystąpienia, w których pojawił się KW PO RP trwały 2 min 32 s czasu netto i 4 min 29 s czasu brutto. Na kolejnej pozycji znalazł się **Komitet Wyborczy Mniejszości Niemieckiej** z czasem prezentacji netto równym 3 min 36 s i czasem prezentacji brutto wynoszącym 4 min 27 s. Materiały prezentujące KW Mniejszości Niemieckiej stanowiły 17,1% wszystkich materiałów poświęconych komitetom wyborczym. Ostatnim komitetem, którego czas prezentacji przekroczył 1 min był **Komitet Wyborczy Sojuszu Lewicy Demokratycznej**. Został zaprezentowany w 28 wystąpieniach o łącznym czasie 2 min 9 s netto i 3 min 31 s brutto. Pozostałe komitety ze względu na niskie czasy prezentacji zarówno netto, jak i brutto (większość nie przekroczyła 30 s) na zbiorczych wykresach zostały zebrane w kategorii „Inne”. Odsetek ich udziału w całkowitym czasie prezentacji brutto pokazany został w tabeli.

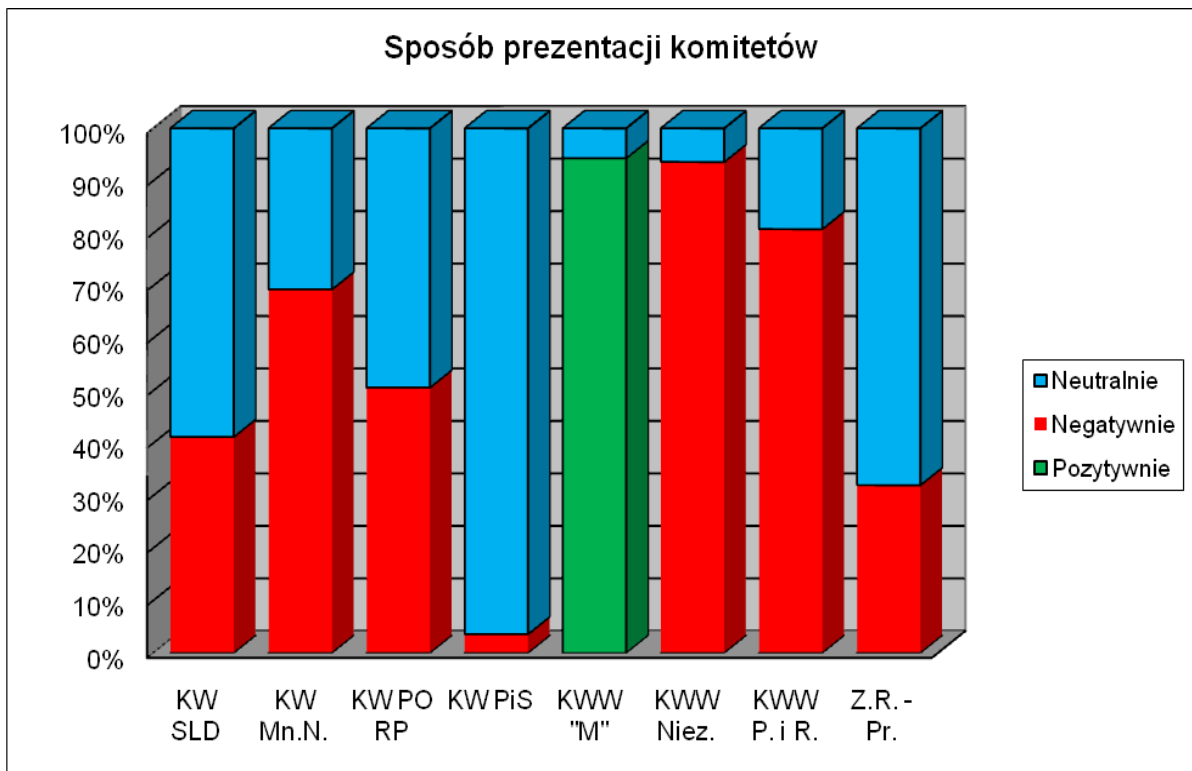
KW Stowarzyszenie Samorządowe Porozumienie Prawicy	3,3%
KWW Niezależni	3%
KWW Nasz Samorząd	2,9%
KWW Nasza Gmina Zawadzkie	2,6%
KWW „Milenium”	2,2%
KWW Spółdzielców „Mała Ojczyzna”	2,1%
KWW Przyszłość Zawadzkiego	1,9%
KWW Od Nowa	1,7%
KWW Postęp i Rozwój	1,7%
KW Polskie Stronnictwo Ludowe	1,3%
KW Stowarzyszenie Młody Brzeg	1,1%
KWW Lepsze Jutro	0,7%
KWW Bierawskiej Koalicji	0,6%
KKW KOALICJA DLA GMINY LEWIN BRZESKI	0,6%
KWW Obywatelski Komitet Samorządowy	0,5%
KWW Dla Rozwoju Gminy Bierawa	0,4%

Sposób prezentacji poszczególnych komitetów

W omawianym tygodniu w „Kurierze Opolskim” przeważał **neutralny sposób prezentacji** komitetów wyborczych (56,3% wszystkich prezentacji). Jednak w programie tym odnotowano jednocześnie wyjątkowo **duży odsetek prezentacji negatywnych**, który niewiele ustępuje prezentacjom neutralnym: 41,6%. Co znamienne, praktycznie brakuje w „Kurierze Opolskim” prezentacji pozytywnych – tylko jeden komitet był w omawianym tygodniu prezentowany pozytywnie (2,1% wszystkich prezentacji). Większość komitetów wyborczych była prezentowana albo całkowicie neutralnie (6 komitetów), albo w 100% negatywnie (8 komitetów). Pełna lista komitetów prezentowanych wyłącznie neutralnie bądź wyłącznie negatywnie znajduje się w poniższej tabeli. Komitety prezentowane w sposób jednorodny (neutralny lub negatywny) to komitety niezwiązane z partiami politycznymi, przedstawiane przede wszystkim w cyklu „Samorząd 2010”, którego dziennikarze zazwyczaj krytycznie odnoszą się do aktywności władz lokalnych w poszczególnych gminach.

Komitet wyborczy	Pozytywnie	Negatywnie	Neutralnie
KKW KOALICJA DLA GMINY LEWIN BRZESKI	0	0	100
KW Polskie Stronnictwo Ludowe	0	0	100
KWW Obywatelski Komitet Samorządowy	0	0	100
KWW Nasz Samorząd	0	0	100
KWW Od Nowa	0	0	100
KWW Przyszłość Zawadzkiego	0	0	100
KWW Spółdzielców „Mała Ojczyzna”	0	100	0
KW Stowarzyszenie Samorządowe Porozumienie Prawicy	0	100	0
KW Stowarzyszenie Młody Brzeg	0	100	0
KWW Nasza Gmina Zawadzkie	0	100	0
KWW Bierawskiej Koalicji	0	100	0
KWW Nasza Gmina Zawadzkie	0	100	0
KWW Dla Rozwoju Gminy Bierawa	0	100	0
KWW Lepsze Jutro	0	100	0

Wykres ilustruje sposób prezentacji tych komitetów, które przedstawiano w sposób zróżnicowany: negatywny i neutralny lub pozytywny i neutralny. Jedynym komitetem prezentowanym częściowo pozytywnie (przez ponad 93% jego czasu prezentacji brutto) był KW „Millenium”. W większości neutralnie prezentowano KW SLD (58,8% czasu brutto). W przypadku pozostałych komitetów o zróżnicowanym sposobie prezentacji dominowała prezentacja negatywna (w przypadku KW PO RP nieznacznie – 50,6% czasu brutto, w przypadku KW Mniejszość Niemiecka – 69,3%, KWW „Postęp i Rozwój” ponad 80%, i KWW „Niezależni” już ponad 93%).

Przykład ocenianego materiału

Przykładowym materiałem, którego ocena mogła nastęrczać trudności, był fragment „Kuriera Opolskiego” z 4 listopada 2010 roku zatytułowany „Strażacy z Lewina nie dostaną nowego wozu”. Materiał dotyczył obiecanej dotacji dla OSP w Lewinie Brzeskim na zakup nowego wozu strażackiego, który miał zastąpić wysłużonego STAR-a. Burmistrz miasta Anna Twardowska obiecała dofinansowanie, jednak z obietnicy się wycofała z powodu kłopotów z budżetem. Burmistrz tłumaczy w dość przekonujący sposób, że brakuje pieniędzy na wypłatę dla nauczycieli, bo do kasy miasta nie wpłynęło 700 tys. zł podatku i z tego powodu plany budżetowe zostały zmienione. Jednak dziennikarze przyjmują perspektywę strażaków i stawiają panią burmistrz w negatywnym świetle, używając dość mocnych, obrazowych sformułowań: „Konto gminy świeci pustkami, a władze oczami, bo pieniądze na dotację OSP obiecały”. Materiał kończy się konkluzją, że nadzieje na nowy wóz strażacki być może wróca „po wyborach” – w sformułowaniu tym zawarta jest implicite sugestia, że dofinansowanie zakupu wozu zależne jest od woli władz samorządowych, a nie od czynników obiektywnych.

Województwo podlaskie – „Obiektyw Białystok”

Program „Obiektyw Białystok” emitowany na antenie TVP Białystok w tygodniu 1-7.11.2010 trwał średnio 20 min 52 s. Prezentacja komitetów wyborczych stanowiła 25% czasu emisji wszystkich programów i trwała 36 min 36 s.

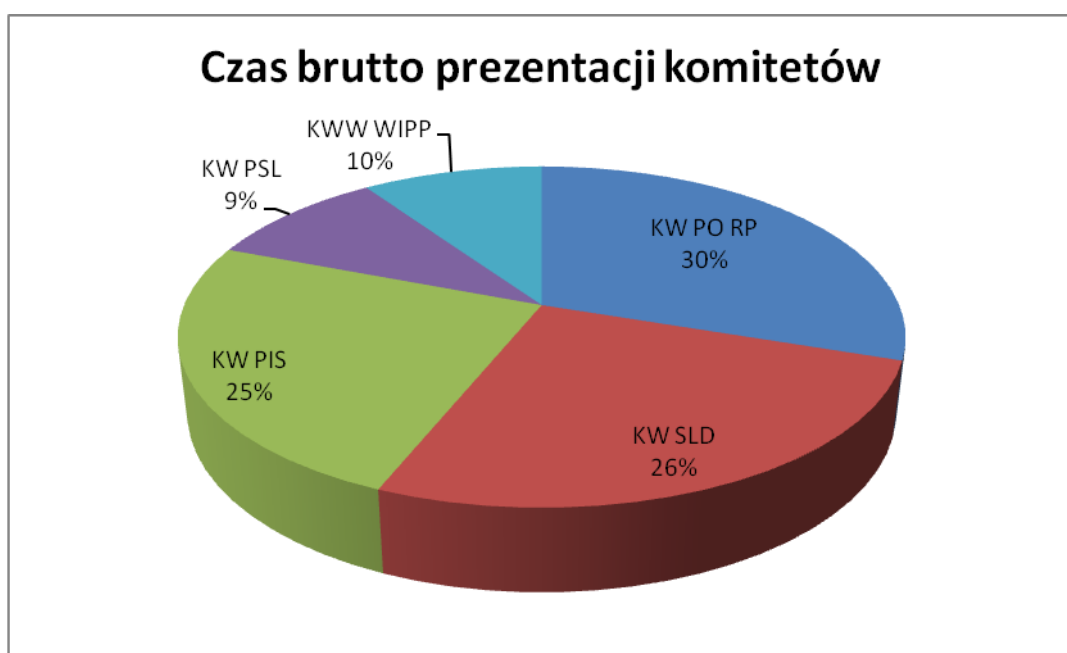
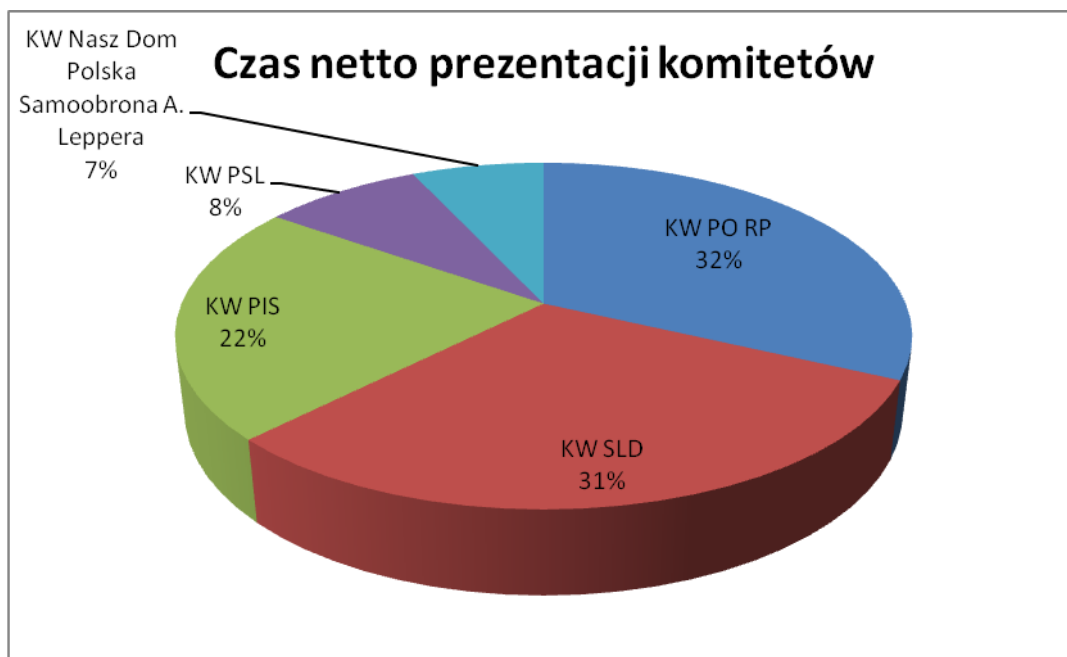
Łączny czas prezentacji poszczególnych komitetów

W okresie 1-7.11.2010 w białostockim serwisie informacyjnym „Obiektyw Białystok” zaprezentowano 17 komitetów wyborczych: KW Polska Partia Pracy – Sierpień 80, KW Sojusz Lewicy Demokratycznej, KW Krajowa Partia Emerytów i Rencistów, KW Nasz Dom Polska – Samoobrona Andrzeja Leppera, KW Platforma Obywatelska RP, KW Polskie Stronnictwo Ludowe, KWW Dla Wspólnego Dobra, KWW Krajowa Wspólnota Samorządowa, KWW Nasza Gmina, KWW Nie Tylko Zdrowie, KWW Porozumienie Ludowe, KWW Ruch Wyborców Janusza Korwin-Mikke, KWW WIPP, KWW Wspólna Łomża, KWW Wspólnota Gminna Zabłudów, KWW Wybierze Rozsądek i Uczciwość, KWW Zabłudów Naszą Gminą.

Najczęściej prezentowanym komitetem w tym okresie był KW PO RP, którego dotyczyło łącznie aż 49 wystąpień. Czas netto jego prezentacji wynosił 3 min 34 s, natomiast czas brutto – 5 min 31 s. Na drugim miejscu w badanym tygodniu znalazł się Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość z 35 wystąpieniami. Jego prezentacja trwała 2 min 36 s czasu netto i 4 min 12 s czasu brutto.

Następny w kolejności, jeżeli chodzi o czas prezentacji, był Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej przedstawiany w „Obiektywie Białystok” 31 razy, przez łącznie 3 min 28 s czasu netto i 4 min 35 czasu brutto. Poza ścisłą czołówką sytuuje się Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe z 12 wystąpieniami i czasem prezentacji netto równym 54 s, zaś brutto 1 min 37 s.

Poniżej, zilustrowany został rozkład czasów prezentacji najczęściej pokazywanych komitetów wyborczych netto i brutto. Warto odnotować w drugim wykresie (czasy brutto) obecność KW WIPP i zniknięcie KW Nasz Dom Polska Samoobrona A. Leppera.

Sposób prezentacji komitetów

Komitety wyborcze zostały przedstawione na ogół w sposób neutralny – odnotowano 122 takie wystąpienia. 52 wystąpienia zostały podczas badania ocenione pozytywnie, zaś 12 wystąpień – negatywnie. Najczęściej prezentowany Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP miał 49 wystąpień, w tym: 7 pozytywnych, 3 negatywne i 39 neutralnych.

W ocenach pozytywnych prym wiedzie Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość. Na 35 wystąpień przypadło 13 neutralnych i aż 22 pozytywne. Sytuujący się na trzecim miejscu pod względem liczby wystąpień Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe odnotował 7 neutralnych i 10 pozytywnie ocenionych wystąpień.

Województwo podkarpackie – „Aktualności Rzeszów”

Średni czas emisji pojedynczego wydania programu wynosił 22 min 2 s. Średni czas trwania wszystkich materiałów dotyczących wyborów samorządowych w pojedynczym wydaniu programu wynosił 7 min 11 s. Materiały, o których mowa, zajmowały 32% czasu emisji programu w analizowanym tygodniu.

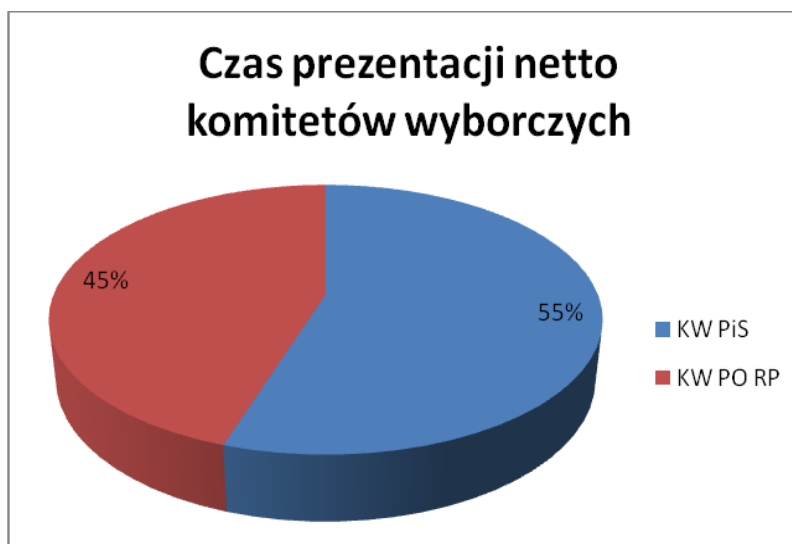
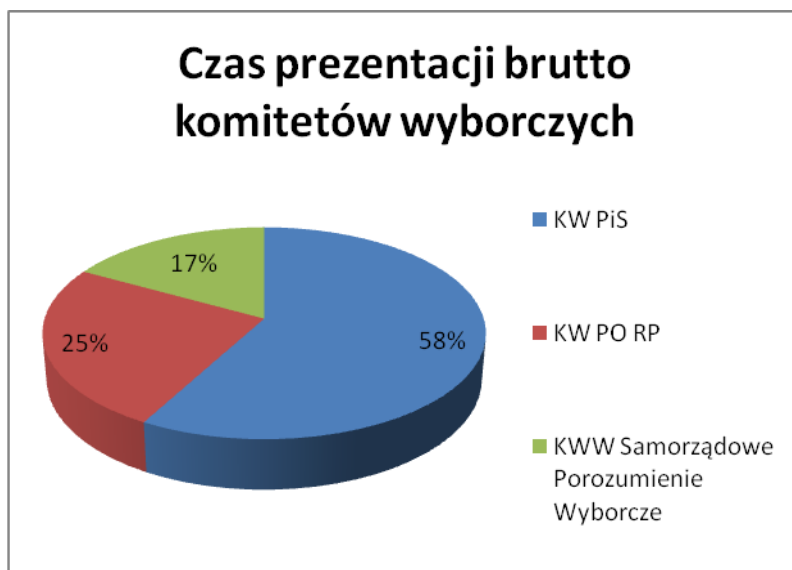
W analizowanym tygodniu w „Aktualnościach Rzeszów” pokazywano trzy komitety wyborcze: KW Platforma Obywatelska RP, KW Prawo i Sprawiedliwość oraz KWW Samorządowe Porozumienie Wyborcze.

Łączny czas prezentacji komitetów

Najczęściej – 20 razy – w rzeszowskim serwisie informacyjnym pojawiał się KW PiS. KW PO RP prezentowany był 8 razy, zaś KWW Samorządowe porozumienie wyborcze – 3 razy. Taka sama kolejność została zachowana w przypadku czasów (brutto i netto) prezentacji poszczególnych komitetów.

Czas prezentacji brutto KW PiS (2 min 45 s) był ponad dwa razy dłuższy od czasu prezentacji brutto KW PO RP (1 min 11 s) i ponad trzy razy dłuższy od czasu prezentacji brutto KWW Samorządowe Porozumienie Wyborcze (47 s). Natomiast różnice te w przypadku czasów prezentacji netto KW PiS i KW PO RP były niewielkie (58 s w stosunku do 47 s). KWW Samorządowe Porozumienie Wyborcze przedstawiono wyłącznie w ramach czasu prezentacji brutto.

Poniższe wykresy pokazują czas prezentacji brutto i netto wymienionych komitetów.

Sposób prezentacji komitetów

Wszystkie wymienione komitety wyborcze zostały zaprezentowane w sposób neutralny.

Województwo pomorskie – „Panorama Gdańsk”

Średni czas emisji pojedynczego wydania programu „Panorama Gdańsk” wynosił nieco ponad 24 minuty. Łączny czas trwania materiałów z tematami wyborczymi w analizowanym okresie liczył 28 min 21 s, co stanowi 16,7% wszystkich prezentowanych w tym czasie wiadomości.

W badanym okresie zaprezentowanych zostało 11 komitetów wyborczych: Komitet Wyborczy SLD, KW Nasza Gdynia, KW Platforma Obywatelska RP, KW Prawo i Sprawiedliwość, KWW Bezpartyjny Nowe Spojrzenie Z. Gosz, KWW Demokracja Bezpośrednia, KWW Krystyny Danileckiej-Wojewódzkiej, KWW Macieja Kobylńskiego, KWW Samorządność Sopot, KWW Stanisława Cory – Czas na zmiany, KWW Wojciecha Szczurka Samorządność.

Łączny czas prezentacji komitetów

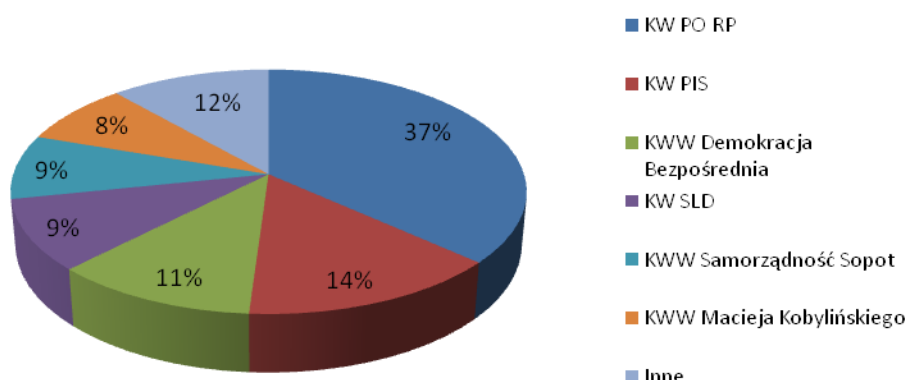
Od 1 do 7 listopada „Panorama Gdańsk” wyemitowała 12 min 45 s netto i 21 min 21 s brutto materiału poświęconego samorządowej kampanii wyborczej. **Najczęściej – 51 razy** – pojawiał się w serwisie informacyjnym TVP Gdańsk **KW PO RP** z łącznym czasem netto 4 min 40 s i czasem brutto 8 min 9 s (co stanowiło 36,6% czasu netto i 37,8% czasu brutto całkowitej prezentacji wszystkich komitetów w badanym okresie). **Kolejnym najczęściej** – ale już dwa razy rzadziej od poprzednika – przedstawianym komitetem był **KW PiS** z 18 wystąpieniami oraz czasem 1 min 50 s netto i 3 min 5 s brutto (co dawało po 14,4% czasu netto i 14,3% czasu brutto całkowitej prezentacji wszystkich komitetów). **KW SLD** pokazywany 17 razy przez 1min 12 s netto i 2 min 21 s brutto miał swój udział w całkowitym czasie prezentacji wszystkich komitetów na poziomie 9,4% netto i 10,9% brutto. **KWW Demokracja Bezpośrednia** z 12 wystąpieniami i czasem prezentacji 1min 26 s netto i 2 min 1 s brutto zyskała następujący udział w całkowitym czasie prezentacji komitetów: 11,3% netto i 9,4% brutto.

Spośród kandydatów **najczęściej gościli** w „Panoramie Gdańsk”: **Jakub Świdorski z KWW Demokracja Bezpośrednia** (1 min 26 s brutto, 18% czasu prezentacji wszystkich kandydatów) i **Mieczysław Struk z KW PO RP** (1 min 4 s, co dało 13% czasu prezentacji wszystkich kandydatów).

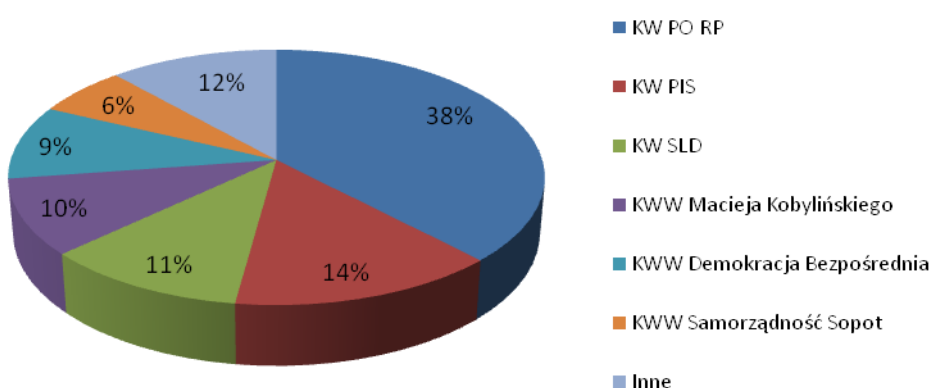
Urzędujący prezydent Gdańska Paweł Adamowicz został pokazany w lokalnych wiadomościach 5 razy przez łączny czas 39 s, z czego **tylko 2 s w roli prezydenta**, reszta prezentacji dotyczyła roli kandydata w wyborach.

Poniższe wykresy przedstawiają udział wybranych sześciu komitetów o najdłuższym czasie prezentacji w ogólnym czasie (netto i brutto) prezentacji materiałów dotyczących kampanii samorządowej. W kategorii „Inne” została uwzględniona reszta komitetów (5), których czas prezentacji był niewielki.

Czas prezentacji komitetów wyborczych netto

Czas prezentacji komitetów wyborczych brutto

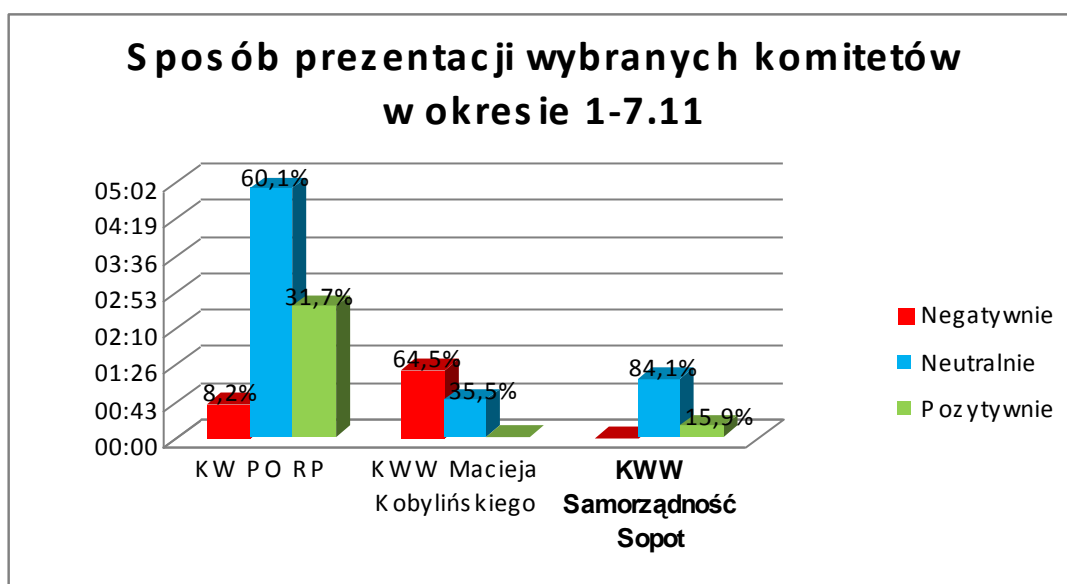

Sposób prezentacji komitetów

W analizowanym okresie łączna liczba wystąpień komitetów wyborczych wyniosła **145**, z czego aż 109 (**77,5%**) w materiałach ocenionych **neutralnie**, 22 (**13,1%**) w materiałach ocenionych **pozytywnie**, a 14 (**9,4%**) w materiałach ocenionych **negatywnie**. Tylko trzy komitety (**KW PO RP, KWW Macieja Kobylińskiego i KWW Samorządność Sopot**) zaprezentowano w sposób **zróżnicowany**. Wystąpienia pozostałych 8 komitetów zostały ocenione wyłącznie neutralnie. **KW PO RP** przez 4 min 54 s brutto (60,1% czasu brutto całkowitej prezentacji tego komitetu) pokazywano w sposób neutralny, przez 2 min 35 s brutto (31,7%) w sposób pozytywny, natomiast

przez 40 s (8,2%) – negatywnie. Drugim komitetem, któremu przypadła reszta ocen negatywnych był **KWW Macieja Kobylińskiego**. Komitet ten przedstawiano w ten sposób przez 1 min 20 s brutto, co stanowiło 64,5% czasu brutto całkowitej jego prezentacji; pozostały czas wystąpień, liczący 44 s brutto (35,5%), został oceniony w sposób neutralny. **KWW Samorządność Sopot** w większości swoich przedstawień (84,1% i 1 min 9 s brutto) oceniono neutralnie, a w blisko 16% (13 s brutto) – pozytywnie.

Poniższy wykres przedstawia sposób prezentacji wybranych trzech komitetów wyborczych, które miały zróżnicowane oceny.

Województwo śląskie – „Aktualności Katowice”

W omawianym tygodniu materiały wyborcze były prezentowane jedynie przez 9,6% łącznego czasu trwania „Aktualności Katowice”. Średni czas emisji programu wynosił 20 min 16 s, a średni czas emisji materiałów wyborczych w programie wynosił 1 min 56 s.

Czas prezentacji poszczególnych komitetów

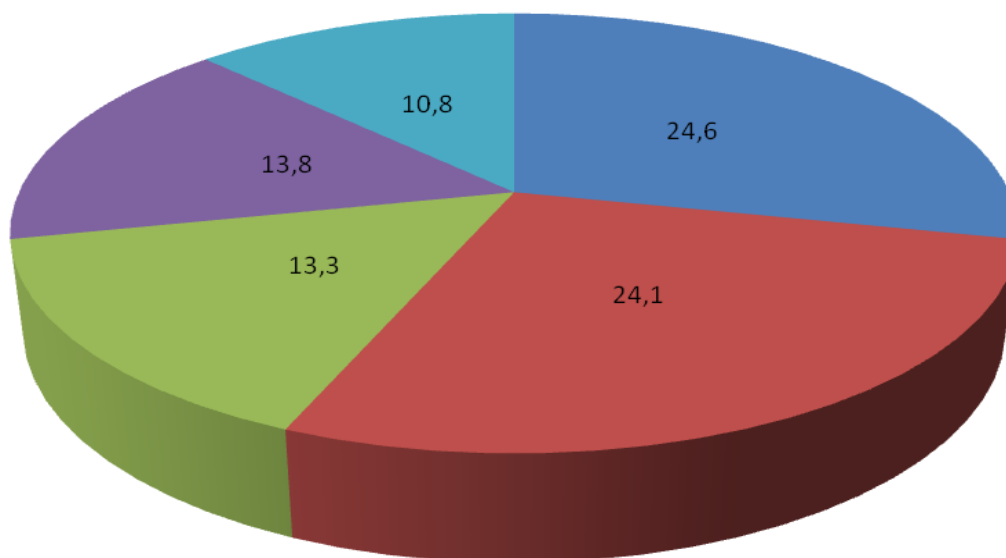
W programie przedstawiono 9 komitetów wyborczych, lecz każdy z nich był prezentowany bardzo krótko. Na wykresach widać procent czasu prezentacji netto (Wykres 1) i procent czasu prezentacji brutto (Wykres 2), jaki odnotowały poszczególne komitety. Łączny czas brutto prezentacji każdego z komitetów tylko raz przekroczył 1 min. Zazwyczaj wynosił on poniżej 30 s.

Pod względem czasu prezentacji brutto pierwsze miejsce zajmuje **Komitet Wyborczy PPP – Sierpień 80** prezentowany przez 1 min 1 s brutto, co dało 21,7% wszystkich prezentacji brutto. Komitet ten był jednak prezentowany jedynie przez 26 s netto (13,3% czasu wszystkich prezentacji netto). Oznacza to, że stosunkowo niewielką część czasu jego prezentacji stanowiły wypowiedzi kandydatów. Drugie miejsce *ex aequo* otrzymały **KW Polskie Stronnictwo Ludowe i KW Sojusz Lewicy Demokratycznej**. Pierwszy z wymienionych był prezentowany przez 51 s brutto i 48 s netto, co odpowiada około 18,1% czasu prezentacji wszystkich komitetów brutto i 24,6% czasu prezentacji wszystkich komitetów netto. KW Sojusz Lewicy Demokratycznej był prezentowany przez 51 s brutto i 47 s netto.

Stosunkowo duży czas prezentacji KW PSL to zjawisko raczej nietypowe – w poprzednich tygodniach w różnych województwach komitet ten plasował się raczej nisko, jeśli chodzi o czas prezentacji; w ubiegłym tygodniu (25-31.10) w „Aktualnościach Katowice” zajął on jednak trzecie miejsce pod względem czasu prezentacji. Dość duże zainteresowanie KW PSL może wynikać z tego, że partia ta wystawiła kandydata na prezydenta Katowic – Adama Stacha (PSL będący partią wybieraną przede wszystkim przez elektorat wiejski nie zawsze wystawia kandydatów na prezydentów miast). Trzecie miejsce pod względem czasu prezentacji zajął KW „Forum Samorządowe i Piotr Uszok” (13,8% czasu prezentacji netto i 12,1% czasu prezentacji brutto), a następne KW Prawo i Sprawiedliwość (odpowiednio 10,8% i 11,7%); na kolejnych pozycjach uplasowały się Ruch Autonomii Śląska, KW Platforma Obywatelska RP i KWW Prezydenta Andrzeja Dziuby.

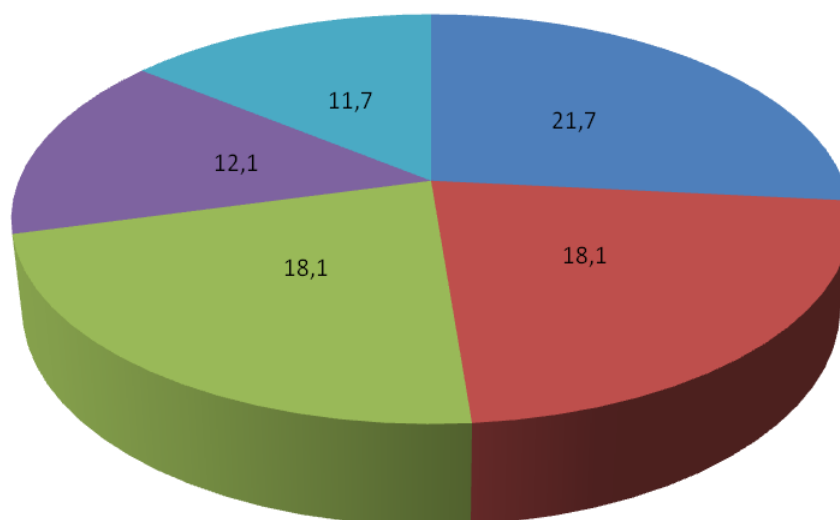
Na wykresach przedstawiono 5 komitetów, których czas prezentacji był najdłuższy.

Wykres 1. Czas prezentacji netto

- KW Polskie Stronnictwo Ludowe
- Komitet Wyborczy SLD
- KOMITET WYBORCZY PPP - Sierpień 80
- KWW "Forum Samorządowe i Piotr Uszok"
- KW Prawo i Sprawiedliwość

Wykres 2. Czas prezentacji brutto

- KOMITET WYBORCZY PPP - Sierpień 80
- Komitet Wyborczy SLD
- KW Polskie Stronnictwo Ludowe
- KWW "Forum Samorządowe i Piotr Uszok"
- KW Prawo i Sprawiedliwość

Sposób prezentacji wszystkich komitetów

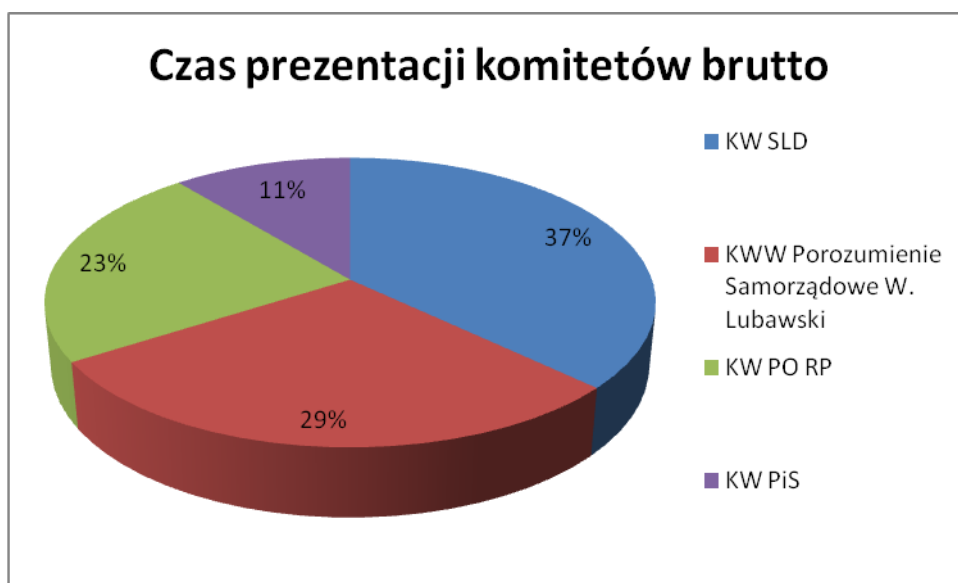
Niemal wszystkie komitety wyborcze były w omawianym tygodniu prezentowane neutralnie. Jedynym komitetem prezentowanym pozytywnie był KW PSL (przez większość, bo 66,7% czasu prezentacji tego komitetu). Nie odnotowano negatywnego sposobu prezentacji komitetów wyborczych.

Województwo świętokrzyskie – „Informacje Kielce”

Średni czas emisji jednego wydania „Informacji Kielce” w analizowanym tygodniu to 16 min 11 s. Średni czas emisji materiałów związanych z wyborami samorządowymi wyniósł w analizowanym tygodniu 1 min 49 s. Materiały związane z wyborami stanowiły 11,3% całego czasu emisji „Informacji Kielce” w analizowanym tygodniu.

Czas prezentacji brutto

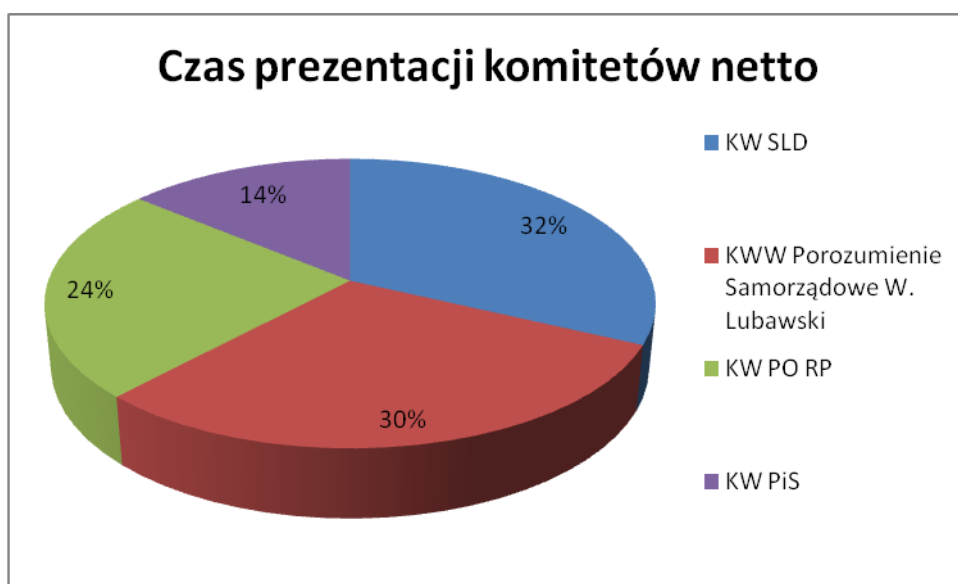
W analizowanym tygodniu **najdłuższy czas prezentacji brutto uzyskał KW Sojusz Lewicy Demokratycznej – 3 min 52 s. Stanowi to 36,6% czasu prezentacji brutto wszystkich komitetów.** Drugi w tej kategorii był KWW Porozumienie Samorządowe W. Lubawski, który miał czas prezentacji brutto 3 min 4 s. Stanowi to 29% czasu prezentacji brutto wszystkich komitetów. Trzeci najczęściej prezentowany komitet w analizowanym tygodniu to KW Platforma Obywatelska RP z czasem prezentacji brutto 2 min 25 s. Daje to 23% czasu prezentacji brutto wszystkich komitetów. Najkrócej pokazywano KW Prawo i Sprawiedliwość. Uzyskał 1 min 13 s czasu prezentacji brutto, co stanowi 11,5% czasu prezentacji brutto wszystkich komitetów.

Czas prezentacji netto

W analizowanym tygodniu najdłuższy czas prezentacji netto uzyskał KW SLD. Wyniósł 1 min 51 s, co stanowi **32,2%** czasu prezentacji netto wszystkich komitetów.

Drugie miejsce w tej kategorii zajął KWW Porozumienie Samorządowe W. Lubawski, prezentowany przez 1 min 44 s czasu prezentacji netto, co stanowi 30,1% czasu prezentacji netto wszystkich komitetów. Trzeci pod względem czasu prezentacji netto był KW PO RP, który pokazywano przez 1 min 22 s, co daje 23,8% czasu prezentacji netto wszystkich komitetów. Czwarty, KW PiS, w kategorii czasu prezentacji netto uzyskał 48 s, co stanowi 14% czasu prezentacji netto wszystkich komitetów w tej kategorii.

Sposób prezentacji

Najdłuższy czas prezentacji pozytywnej odnotował **KW PiS. Przez cały czas swojej prezentacji** (zarówno brutto, jak i netto) komitet ten był przedstawiany **w sposób pozytywny**. Pozytywnie pokazano również KW SLD, jednak czas brutto jego prezentacji o takim charakterze był śladowy (2 s, przy całkowitym czasie prezentacji brutto 3 min 52 s). Pozostałe komitety prezentowano wyłącznie neutralnie.

Województwo warmińsko – mazurskie - „Informacje”

Program „Informacje” emitowany na antenie TVP Olsztyn w tygodniu 01-07.11.2010 trwał średnio 22 min 21 s. Prezentacja komitetów wyborczych stanowiła 14% czasu emisji wszystkich programów i trwała 21 min 58 s.

Łączny czas prezentacji poszczególnych komitetów

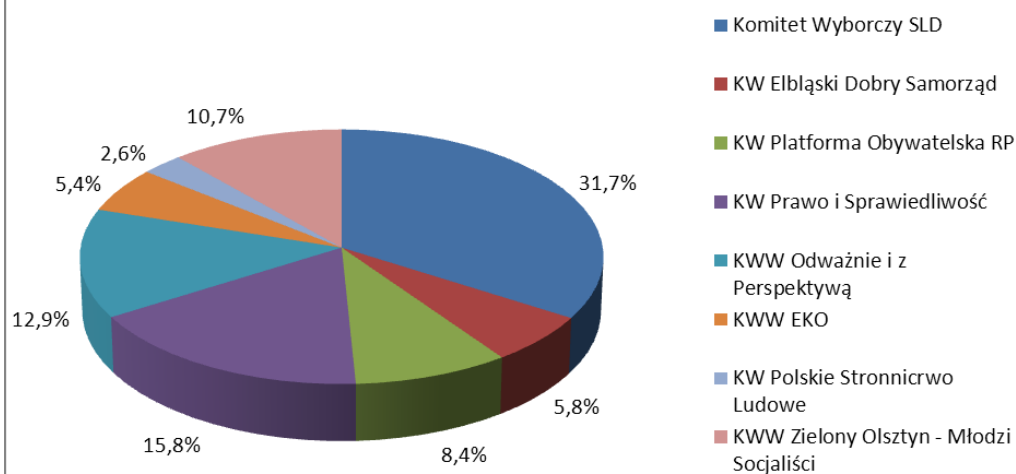
W „Informacjach” zaprezentowano **16** komitetów wyborczych z Warmii i Mazur: KW SLD, KW Elbląski Dobry Samorząd, KW Platforma Obywatelska RP, KW Prawo i Sprawiedliwość, KWW Zielony Olsztyn – Młodzi Socjaliści, KWW EKO, KWW Odważnie i z Perspektywą, KW Czesława Małkowskiego, KW Polskie Stronnictwo Ludowe, KWW Piotra Grzymowicza, KWW Demokratyczny Elbląg, KWW Nasz Olsztyn, KWW Ruch Wyborców Janusza Korwin-Mikke, KWW Warmia Nasza Mała Ojczyzna, KWW Wołkowicz Piotr, KWW Wspólnota Samorządowa Prawicy.

Najczęściej prezentowanym był **Komitet Wyborczy SLD** (łącznie liczba prezentacji w omawianym tygodniu – **43**). Prezentacja KW SLD stanowiła niemal **1/3** prezentacji wszystkich komitetów wyborczych (łącznie liczba prezentacji – **128**) i wyniosła 2 min 49 s netto oraz 5 min 19 s brutto (31,7% netto i 27,5% brutto całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów). Warto zauważyć, że KW SLD uzyskał prawie dwukrotnie dłuższy czas emisji brutto niż netto, co oznacza, że komitet był zdecydowanie częściej prezentowany przez osoby z nim niezwiązane.

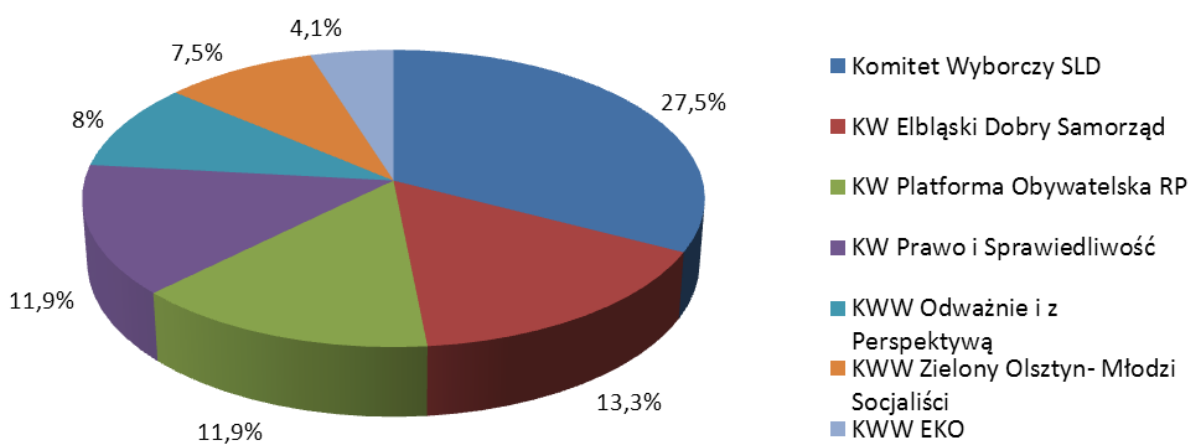
Drugim najczęściej prezentowanym był **KW Elbląski Dobry Samorząd** z czasem emisji 31 s netto oraz 2 min 34 s brutto (5,8% netto i 13,3% brutto całkowitego czasu prezentacji wszystkich komitetów).

Wśród wszystkich komitetów, które były prezentowane w programie informacyjnym TVP Olsztyn częściej niż 5 razy (7 komitetów) żaden nie uzyskał czasu emisji netto równemu czasowi brutto. Tylko 3 z 16 komitetów były prezentowane wyłącznie przez osoby z nimi związane (czas netto = czas brutto), tym niemniej były to najkrótsze materiały prezentujące komitety wyborcze (KWW Wspólnota Samorządowa Prawicy – 8 s netto i brutto, KWW Warmia Nasza Mała Ojczyzna – 8 s netto i brutto, KW Polskie Stronnictwo Ludowe – 14 s netto i brutto).

Czas prezentacji komitetów netto

Czas prezentacji komitetów brutto

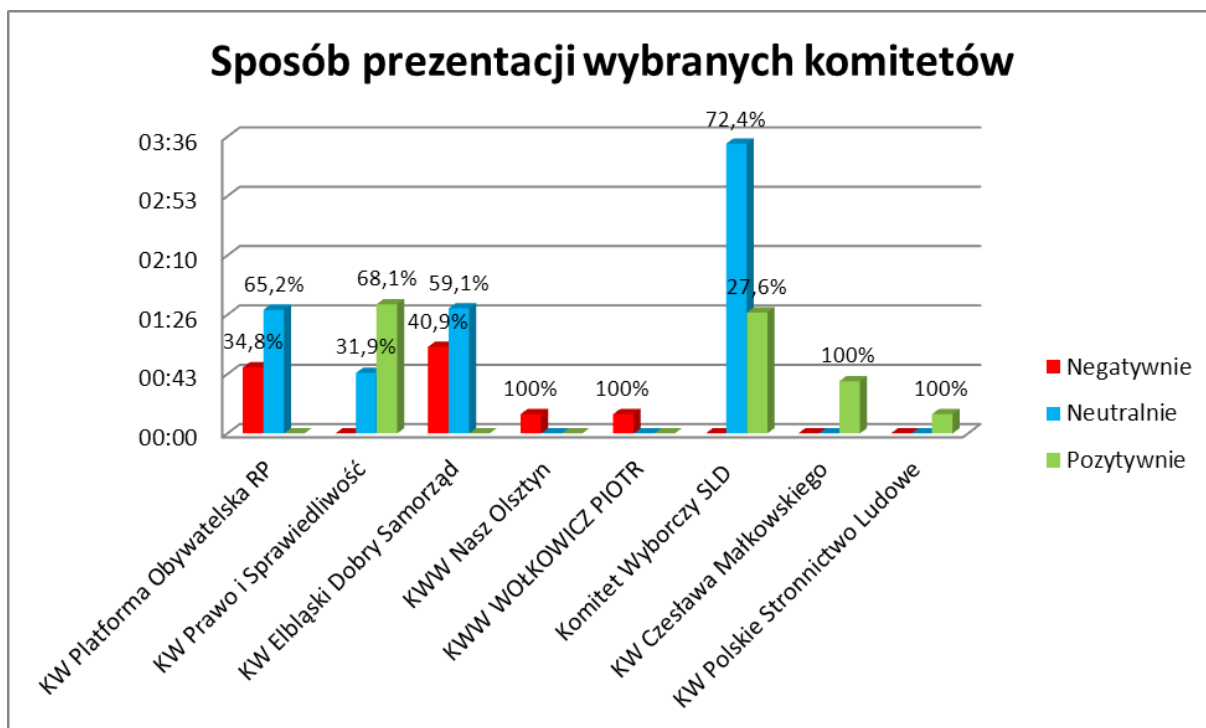

Sposób prezentacji komitetów

Spośród wszystkich omawianych komitetów **4** przedstawione zostały **pozytywnie**. Pozytywna prezentacja wyniosła 3 min 54 s i stanowiła ponad 1/5 całości materiału na temat komitetów wyborczych. Najdłuższa pozytywna prezentacja dotyczyła **KW Prawo i Sprawiedliwość** (1 min 34 s) i stanowiła 68,1% informacji na temat tego komitetu, a 31,9% (44 s) prezentacji miało charakter neutralny.

Kolejnym pozytywnie prezentowanym komitetem był **Komitet Wyborczy SLD** (1 min 28 s pozytywnej prezentacji oraz 3 min 51 s neutralnej). W badanym tygodniu 2 komitety wyborcze były prezentowane wyłącznie w pozytywny sposób, niemniej czas ich ekspozycji nie był długi. Mowa tu o **KW Czesława Małkowskiego** (czas prezentacji 38 s brutto) oraz **KW Polskie Stronnictwo Ludowe** (14 s netto i brutto).

Negatywna prezentacja dotyczyła również **4** komitetów, jednak trwała krócej niż prezentacja pozytywna (2 min 19 s – stanowiła 12% całości materiału na temat komitetów wyborczych). Najdłuższy czas negatywnej prezentacji wyniósł 1 min 3 s i dotyczył **KW Elbląski Dobry Samorząd** (negatywna prezentacja stanowiła 40,9% ekspozycji tego komitetu, 59,1% materiału miało charakter neutralny). Przez 48 s emitowana była negatywna prezentacja **KW Platforma Obywatelska RP** (stanowiąca 34,8% materiału na temat tego komitetu, pozostała część – 1 min 30 s – miała charakter neutralny). Dwa komitety wyborcze – **KWW Nasz Olsztyn** oraz **KWW Wołkowicz Piotr** – zostały zaprezentowane w sposób bierny (brak opinii osób związanych z komitetem – zerowy czas netto) **wyłącznie negatywnie**. W przypadku obydwu materiały trwały 14 s.

Województwo wielkopolskie – „Teleskop Poznań”

„Teleskop Poznań” trwał w badanym okresie średnio 14 min 11 s. Średni czas trwania materiałów wyborczych wynosił: 2 min 49 s. Udział materiałów wyborczych w ogólnym czasie emisji programu wyniósł 20%.

Łączny czas prezentacji poszczególnych komitetów

W tygodniu od 1 do 7 listopada w głównym wydaniu „Teleskopu Poznań” **najczęściej pokazywano KW SLD**. Komitet ten prezentowany był przez **57% czasu prezentacji netto i 45% czasu prezentacji brutto** wszystkich komitetów. Przedstawiono go w 24 wystąpieniach przez 3 min 10 s czasu netto i 3 min 52 s czasu brutto. Drugie miejsce zajął KW PO RP – prezentowano go 19 razy przez 1 min 23 s czasu netto i 2 min 48 s czasu brutto. To odpowiednio 25% czasu wszystkich prezentacji netto i 32% czasu wszystkich prezentacji brutto. Pozostałe komitety – KW PiS, KW Ryszarda Grobelnego, KW Porozumienie My Poznaniacy – pojawiły się na ekranie łącznie 10 razy, czyli przypadło im 18% czasu netto i 23% czasu brutto poświęconego wszystkim komitetom.

Najczęściej prezentowanym kandydatem był Mikołaj Kostka z KW PO RP. Wystąpił 6 razy przez 43 s (20%) prezentowanego czasu kandydatów. Przez 38 s przedstawiano Jacka Bachalskiego z KW SLD. To 18% całkowitego czasu brutto prezentacji wszystkich kandydatów. Przez 32 s pokazywano Waldemara Witkowskiego, także z KW SLD. To 15% całkowitego czasu

prezentacji wszystkich kandydatów.

Sposób prezentacji komitetów

Jedynym komitetem prezentowanym inaczej niż neutralnie był w omawianym tygodniu KW SLD. Oprócz 11 prezentacji ocenionych jako neutralne wyemitowano 13 prezentacji pozytywnych tego komitetu. Komitet ten przedstawiano pozytywnie przez 2 min 10 s czasu prezentacji brutto.

Prezentacje pozytywne KW SLD zajęły z 56% całkowitego czasu brutto.

Urzędujący prezydent Poznania Ryszard Grobelny został zaprezentowany łącznie przez 36 s, z czego przez 20 s pokazywano go w roli kandydata na prezydenta Poznania, przez 16 s zaś występował podczas pełnienia swojej funkcji.

Województwo zachodniopomorskie – „Kronika Szczecin”

Średni czas emisji programu wynosił 20 min 40 s. W okresie 1 – 7 listopada „Kronika Szczecin” wyemitowała 2 godz 24 min 43 s materiału, z czego 17 min 4 s, czyli 11,8%, poświęcone zostało samorządowej kampanii wyborczej.

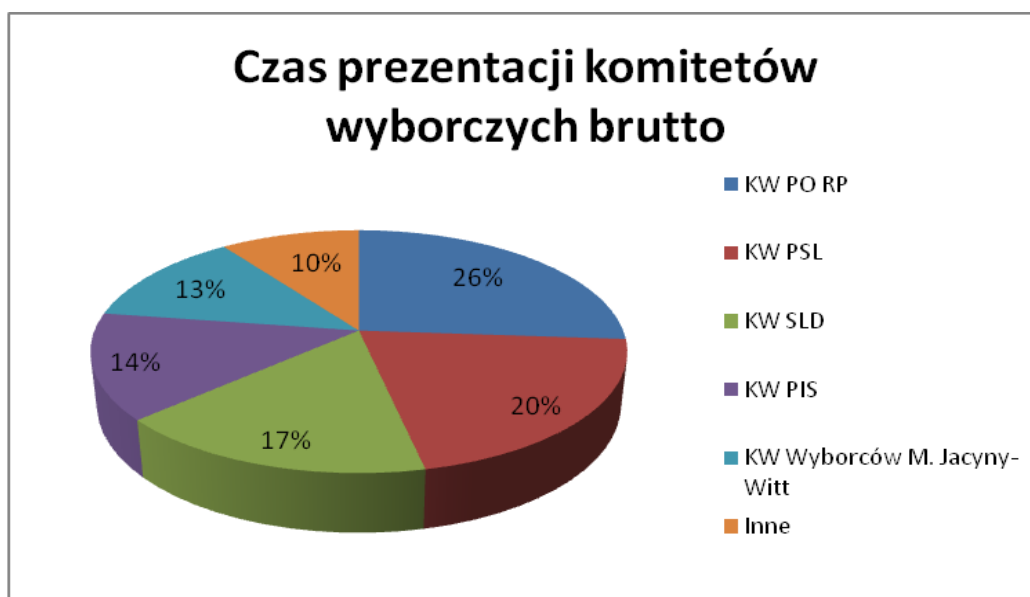
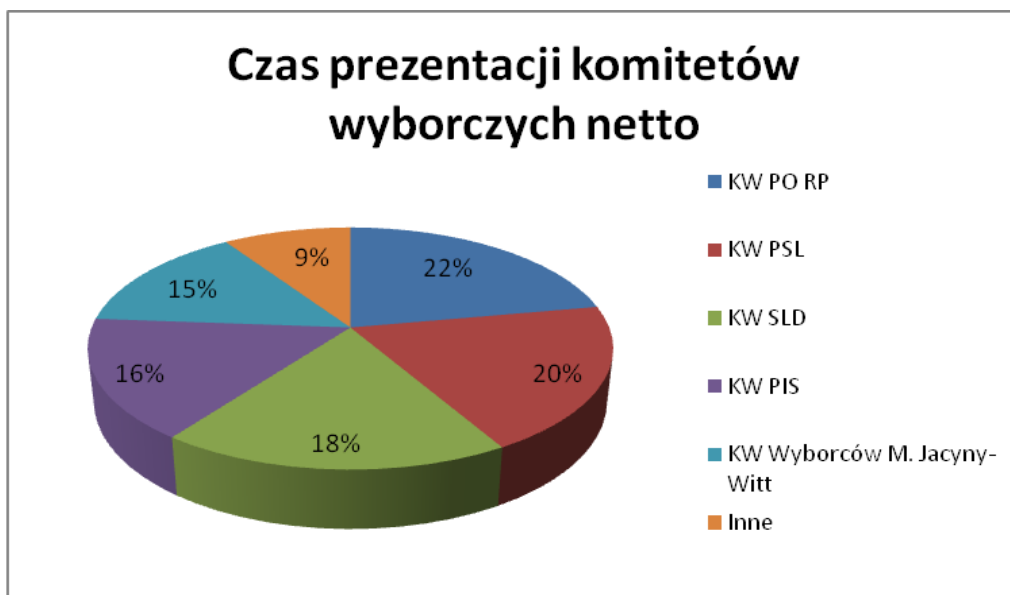
Czas prezentacji komitetów

Spośród ośmiu prezentowanych komitetów **najwięcej czasu** poświęcono występującemu 23 razy **KW Platforma Obywatelska RP**: 1 min 54 s netto i 2 min 34 s brutto, co **stanowi 26% czasu prezentacji brutto** wszystkich komitetów wyborczych. Na drugim miejscu sytuuje się KW Polskie Stronnictwo Ludowe z czasem 1 min 41 s netto i 2 min 1 s brutto. Jest to 20,5% całkowitego czasu prezentacji brutto komitetów. Trzeci pod względem czasu prezentacji był Komitet Wyborczy SLD pokazywany w „Kronice” przez 1 min 35 s netto i 1 min 38 s brutto. Kolejne miejsca zajęły KW PIS i KW Wyborców Małgorzaty Jacyny-Witt, (odpowiednio 14% i 12,7% ogólnego czasu prezentacji brutto komitetów wyborczych).

Zdecydowanie najkrócej (poniżej 10% ogólnego czasu) prezentowani byli KW Lepszy Koszalin – 28 s netto i brutto, KWW Sochańskiego Bartłomieja „Obudźmy Szczecin” – 20 s netto i 22 s brutto oraz KWW Krzystka Piotra „Szczecin dla Pokoleń” – 9 s brutto (wyłącznie prezentacje bierne).

Spośród kandydatów **najdłużej prezentowano Annę Nowak, kandydatkę KW PSL** (1 min 41 s).

Poniższe wykresy przedstawiają udział wybranych pięciu komitetów o najdłuższym czasie prezentacji w ogólnym czasie (netto i brutto) prezentacji materiałów dotyczących kampanii samorządowej. W kategorii „Inne” została uwzględniona reszta komitetów (3), których czas prezentacji był niewielki.

Sposób prezentacji komitetów

W analizowanym okresie „Kronika Szczecin” przez **ponad 87% czasu brutto** poświęconego kampanii samorządowej **prezentowała komitety wyborcze w sposób neutralny**. Pozytywna prezentacja zajęła 7%, a negatywna – 5,4% czasu prezentacji komitetów. W przypadku wszystkich prezentowanych komitetów dominowały przedstawienia neutralne. **6 z nich** (KW PSL, Komitet Wyborczy SLD, KW PiS, KWW Małgorzaty Jacyny-Witt, KW Lepszy Koszalin i KWW Sochańskiego Bartłomieja „Obudźmy Szczecin”) **pokazywano wyłącznie w ten sposób**. **Najbardziej zróżnicowane były prezentacje KW PO RP** – przez prawie 62% czasu całkowitej prezentacji brutto tego komitetu przedstawiano go w sposób neutralny, przez 28% – w sposób pozytywny, natomiast przez 10,4% – w sposób negatywny.

Obecnie urzędującego prezydenta Szczecina Piotra Krzystka przez cały czas jego prezentacji pokazywano w kontekście pełnionej funkcji, a nie jako kandydata w wyborach. W omawianym tygodniu występował 11 razy, łącznie przez 1 min i 15 s. Sposób jego prezentacji był w przeważającej mierze neutralny (2/3 czasu prezentacji), a w części negatywny (1/3 czasu).

„Wiadomości”

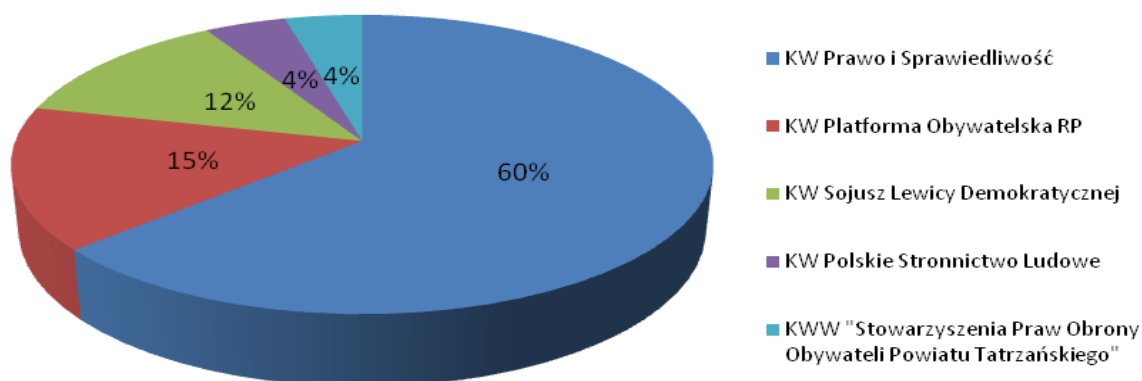
Średni czas trwania programu to 23 min 37 s. Średni czas trwania materiałów wyborczych to 2 min 27 s. Materiały o tematyce wyborczej stanowiły 10,4% wszystkich materiałów w analizowanym programie informacyjnym.

Łączny czas prezentacji poszczególnych komitetów

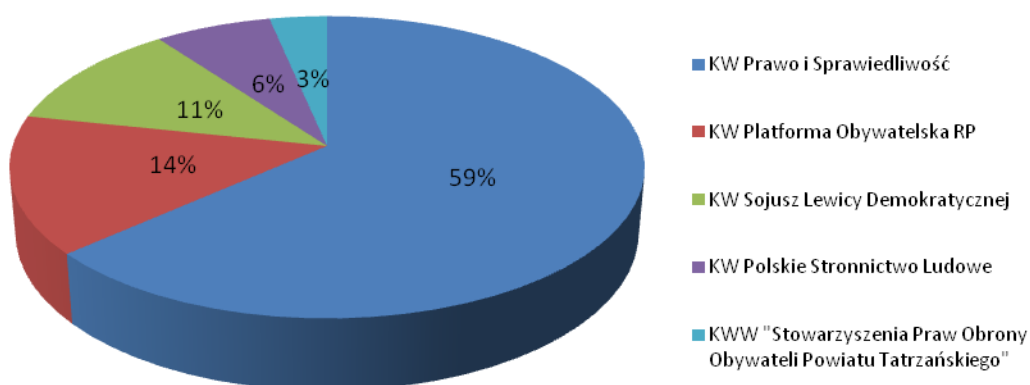
W tygodniu 1-7.11.2010 zaprezentowano w sumie **11 komitetów**. Najczęściej prezentowanym w „Wiadomościach” komitetem wyborczym był **KW PiS** z liczbą 83 wystąpień i łącznym czasem netto 6 min 34 s oraz czasem brutto 8 min 9 s, co stanowiło 69,6% netto i 58,8% brutto czasu całkowitej prezentacji wszystkich komitetów w badanym okresie. Następne w kolejności przedstawiane komitety to: KW PO RP – 23 wystąpienia, 1 min 36 s czasu netto, czyli 14,5% całkowitej prezentacji wszystkich komitetów w danym okresie (1 min 56 s czasu brutto – 13,7%) i KW Sojusz Lewicy Demokratycznej – 15 wystąpień, 1 min 19 s czasu netto, co daje 12% (1 min 29 s czasu brutto – 10,7%).

Spośród prezentowanych komitetów dwa: Partia Kobiet i KWW Wspólnota Gminna Zabłudów zostały przedstawione jedynie w czasie brutto – odpowiednio 4 s i 14 s. KWW „Samorządni i Gospodarni”, KWW Zabłudów Naszą Gminą, KWW Porozumienie Samorządowe Nasza Gmina i KWW Wspólnota Samorządowa pokazano przez krótki czas brutto i netto – odpowiednio 17 s netto i 22 s brutto w przypadku pierwszego oraz 13 s, 8 s i 1 s netto i brutto w przypadku pozostałych (komitety te nie znalazły się w wykresach).

Czas prezentacji netto komitetów w okresie 1-7.11.2010

Czas prezentacji brutto komitetów w okresie 1-7.11.2010

W przypadku kandydatów brakowało zdecydowanego faworyta, ponieważ większość materiałów na temat wyborów dotyczyła w analizowanym tygodniu afery wokół wykluczenia z PiS-u Joanny Kluzik-Rostkowskiej i Elżbiety Jakubiak. Samym kandydatom poświęcono niewiele miejsca. Najczęściej na ekranie pojawiali się: Maria Gruszkowa z KWW „Stowarzyszenia Obrony Praw Obywateli Powiatu Tatrzańskiego” (26 s – 12% w całkowitym czasie prezentacji kandydatów), Wojciech Olejniczak z KW SLD i Czesław Bielecki z KW PiS – obaj panowie z czasem 24 s – 11,1% w całkowitym czasie prezentacji kandydatów.

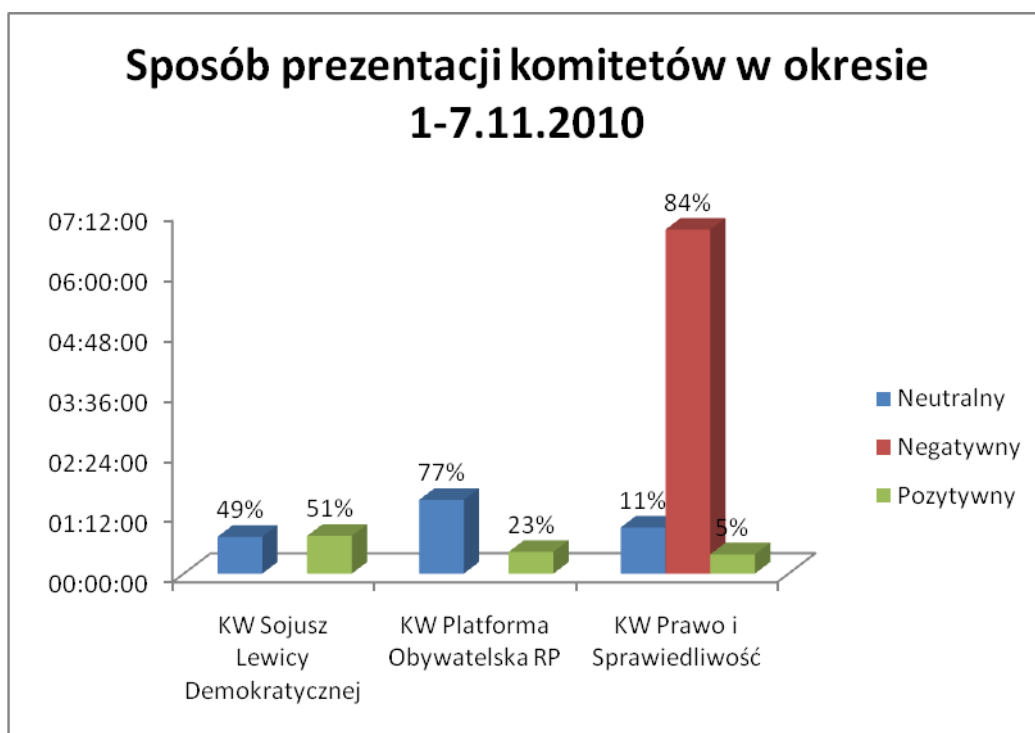
Żaden z kandydatów w badanym okresie nie był prezentowany w roli sprawującego urząd.

Sposób prezentacji komitetów

W badanym okresie **negatywny sposób prezentacji komitetów wyborczych stanowił aż 49,4%** czasu wszystkich prezentacji. Stało się tak przede wszystkim za sprawą afery wokół Kluzik-Rostkowskiej i Jakubiak, która przysporzyła KW PiS licznych negatywnych materiałów. Stanowiły one aż 84% wszystkich prezentacji tego komitetu.

W **sposób pozytywny** przedstawiano **KW SLD** (45 s – 50,6% wszystkich prezentacji tego komitetu), **KW PO RP** (26 s – 22,8% wszystkich prezentacji tego komitetu) i **KW PiS** (23 s – 4,7% wszystkich prezentacji tego komitetu).

W poniższej tabeli pokazano wszystkie komitety, które były prezentowane w sposób inny niż neutralny lub nie tylko neutralny.

Przykładowy materiał

Przez trzy dni: 4, 5 i 7 listopada w „Wiadomościach” pojawiały się materiały dotyczące wewnętrznego sporu w PiS, który zakończył się wykluczeniem (5 listopada) z partii dwóch posłanek: Joanny Kluzik-Rostkowskiej i Elżbiety Jakubiak. To właśnie ta sprawa spowodowała, że sposób prezentacji KW PiS w analizowanym tygodniu był w przeważającej części negatywny .

Materiał z 4 listopada dotyczy konfliktu wewnątrz struktur PiS-u i możliwego rozłamu w tej partii. Teza materiału: PiS jest partią wewnętrźnie skłóconą. Obszerny fragment zajmuje sprawa wywiadu Jolanty Kluzik-Rostkowskiej dla tygodnika „Wprost”, w którym posłanka wyraziła gotowość do ewentualnej rywalizacji ze Zbigniewem Ziobro o przywództwo w partii. Wypowiedź Jarosława Kaczyńskiego, który odnosi się do tej sprawy: *„Kto w trakcie wyborów wszczyna wewnątrzpartyjną awanturę bez najmniejszych podstaw, bo nigdy nie mówiłem o swojej dymisji, ten ponosi odpowiedzialność”*. Materiał kończy się komentarzem dziennikarza: *„Zamiast o tym, co mówi PiS, znów mówi się o PiS-ie. I znów politycy tej partii się przekonują, że naczelna zasada PR-u, że nieważne, co mówią, byle nie przekręcili nazwiska, w polityce się nie sprawdza”*.

Materiał z 5 listopada dotyczy już wykluczenia dwóch posłanek. Komentarz dziennikarza kończący materiał również wskazuje na negatywną ocenę działań PiS-u, zwłaszcza w kontekście nadchodzących wyborów: *„Najbliższe wybory samorządowe za niespełna trzy tygodnie, pytanie, czy taka decyzja na finiszu kampanii nie zatrzęsie sondażami”*.

7 listopada przynosi kolejny materiał przedstawiający zamieszanie wokół afery. Wypowiadają się dwie strony konfliktu, które komentują zachowania adwersarzy. W materiale podkreśla się także, że działacze PiS ze Śląska zapraszają Joannę Kluzik-Rostkowską na konwencję wyborczą. Wypowiedź Rostkowskiej: *„Skoro podtrzymują zaproszenia, to uważają, że w dalszym ciągu, mimo decyzji komitetu politycznego, mogą się przydać”*. Dziennikarz komentuje: *„Komitet polityczny PiS jednogłośnie zdecydował o usunięciu z partii Joanny Kluzik-Rostkowskiej i Elżbiety Jakubiak, ale działacze partii tak jedomyślni jednak nie są”*. W dalszej części materiału dziennikarz pyta: *„Co dalej? Czy poparcie lokalnych działaczy PiS dla wykluczonych posłanek może grozić rozłamem?”*. Materiał, podobnie jak poprzedni, kończy się dość nieprzechylnym dla KW PiS komentarzem dziennikarza: *„Zbigniew Ziobro tłumaczy, że partia musiała wykluczyć posłanki, także po to, by media przestały wreszcie zajmować się sytuacją wewnętrzną w PiS-ie. Tyle że teraz o PiS-ie mówi się jeszcze więcej i chyba niekoniecznie tak, jak sam PiS tego by chciał”*.

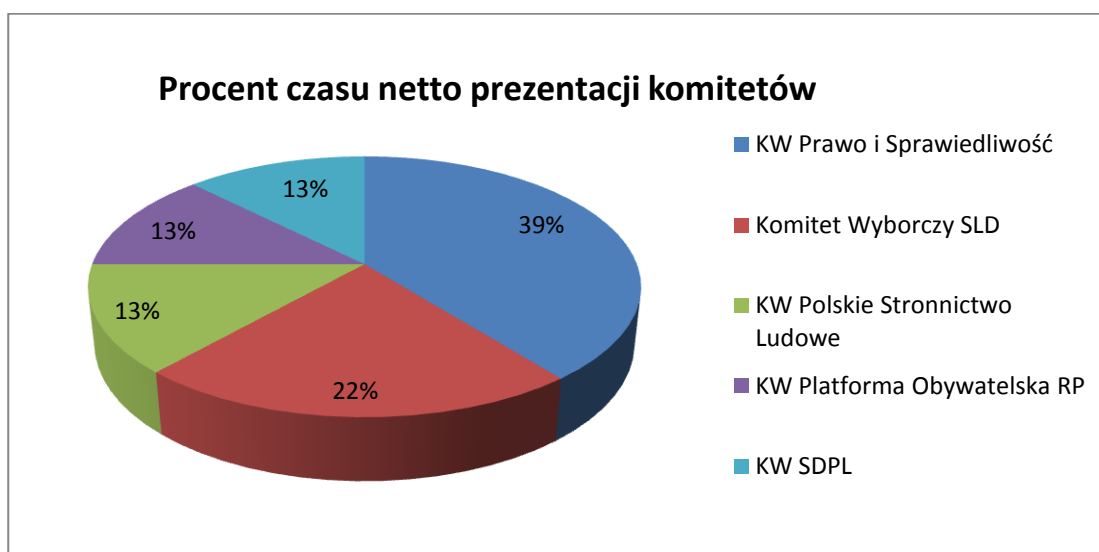
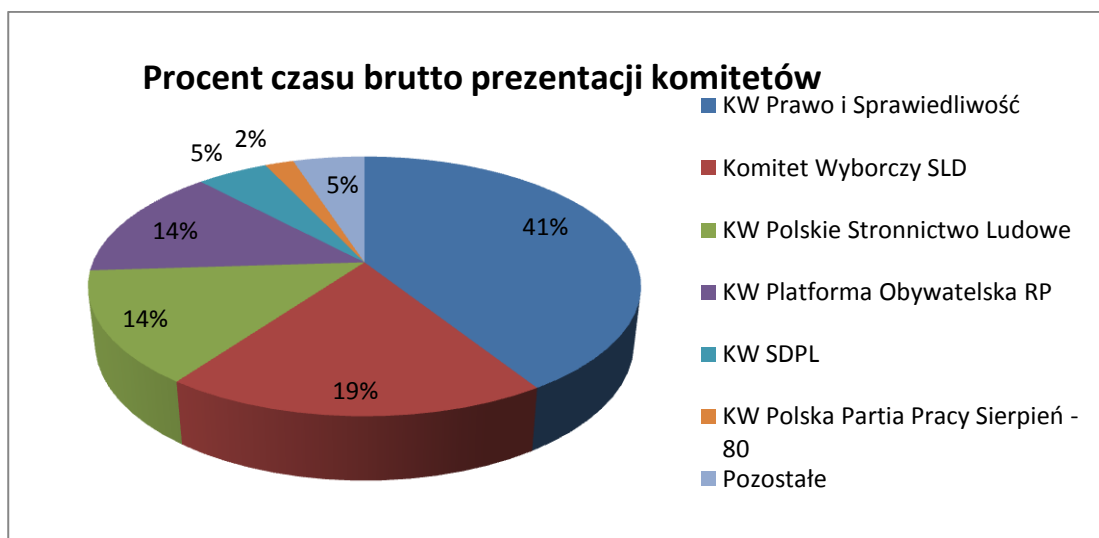
Opisana wyżej afery zdominowała materiały o tematyce wyborczej. Ich autorzy krytycznie odnosili się do działań i decyzji PiS-u, co było widać zwłaszcza w komentarzach kończących relacje. Chociaż głosy Rostkowskiej czy osób jej przychylnych były często równoważone przez wypowiedzi członków PiS-u (Ziobry, Błaszaka czy Kaczyńskiego), pogłębiało to tylko wrażenie chaosu i głębokiego konfliktu wewnątrz partii w trakcie kampanii, co odbijało się zdecydowanie negatywnie na wizerunku KW PiS.

„Panorama”

Średni czas trwania programu wynosił 28 min 5 s. Średni czas trwania materiałów wyborczych to 2 min 48 s. Materiały o tematyce wyborczej stanowiły 10% wszystkich materiałów w analizowanym programie informacyjnym.

Łączny czas prezentacji poszczególnych komitetów

W tygodniu 1.11-7.11.2010 komitetem najczęściej prezentowanym w „Panoramie” był **Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość** z liczbą 49 wystąpień i łącznym czasem prezentacji netto 3 min 46 s i brutto 6 min 13 s. Prezentacje KW PiS stanowiły w badanym tygodniu **43,5% czasu netto** oraz 41,2% czasu brutto wszystkich prezentowanych komitetów. Na drugim miejscu, z liczbą 20 wystąpień, znalazły się dwa komitety: Komitet Wyborczy SLD o łącznym czasie 2 min 10 s (netto) i 2 min 53 s (brutto) oraz KW Platforma Obywatelska RP z łącznym czasem prezentacji netto 1min 14 s i brutto 2 min 5 s.

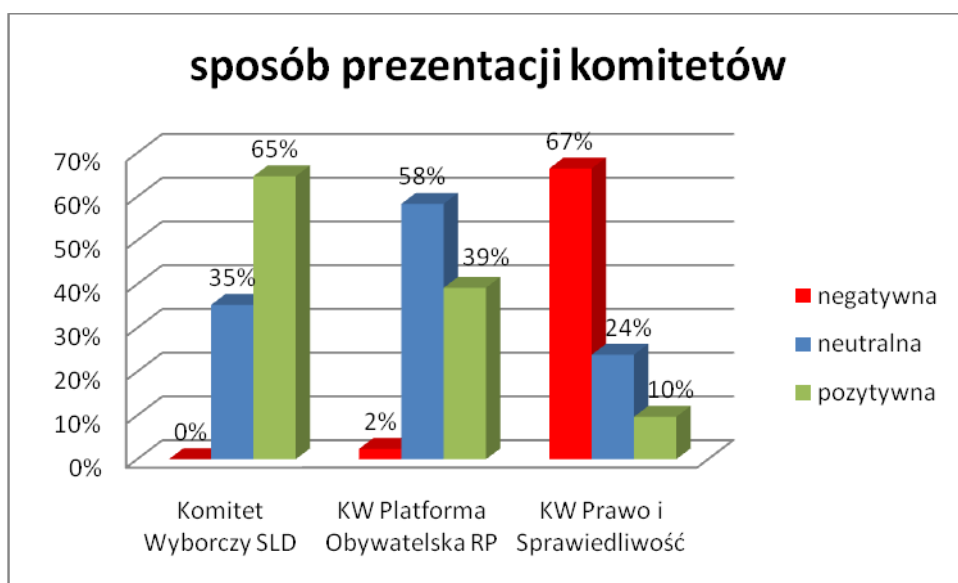
Sposób prezentacji komitetów

Zwraca uwagę równomierny rozkład ocen czasu netto wszystkich komitetów. Komitety prezentowano pozytywnie przez około 37,2%, negatywnie przez około 31,2%, natomiast neutralnie przez około 31,6% czasu netto. Rozkład ocen czasu brutto wszystkich komitetów prezentuje się mniej jednolicie: około 41% całkowitego czasu prezentowano komitety neutralnie, około 27% pozytywnie, natomiast około 32% negatywnie.

W dużej mierze o pozytywnej prezentacji komitetów zdecydowała duża liczba materiałów, w których lokalni politycy byli wspierani przez znanych w całej Polsce partyjnych kolegów.

Komitet Wyborczy SLD był stosunkowo najczęściej prezentowany w sposób pozytywny. Oceny pozytywne dotyczyły ponad 64% wszystkich prezentacji tego komitetu oraz około 46% pozytywnych prezentacji wszystkich komitetów.

Negatywne prezentacje przede wszystkim dotyczyły materiałów, w których pojawiały się informacje o KW PiS. Oceny negatywne dotyczyły ponad 66% wszystkich prezentacji tego komitetu i ponad 85% negatywnych prezentacji wszystkich komitetów.

Kandydaci prezentowani w roli urzędowej

Kandydatami prezentowanymi w roli „urzędowej” byli: Hanna Gronkiewicz-Waltz (KW PO RP), którą pokazywano w ten sposób przez 8 s, i Jacek Majchrowski (KWW Jacka Majchrowskiego), którego przedstawiano jako piastującego urząd przez 4 s.

Wybrane materiały

W badanym okresie w „Panoramie” pojawiały się materiały dotyczące wewnętrznego sporu w PiS, który zakończył się 5 listopada wykluczeniem z partii dwóch posłanek – Joanny Kluzik-Rostkowskiej i Elżbiety Jakubiak. To właśnie ta sprawa spowodowała, że sposób prezentacji KW PiS w analizowanym tygodniu był w przeważającej części negatywny (patrz: wykres powyżej). Materiał z 5 listopada relacjonuje przebieg wydarzeń. Samo wykluczenie i liczne komentarze, także członków innych ugrupowań, negatywnie wpływają na wizerunek KW PiS. Komentarz dziennikarki: „Ale obie panie tej decyzji się nie spodziewały. Najlepszym dowodem na to jest to, że Joanna Kluzik-Rostkowska przyjechała tutaj do Sejmu prosto z Puław, gdzie miała właśnie teraz prowadzić konwencję wyborczą Prawa i Sprawiedliwości w kampanii samorządowej”. Wypowiedź Andrzeja Halickiego z PO: „To na pewno oznacza tyle, że nie jest otwarty na taką wewnętrzną dyskusję. Myślę, że to jest to wbrew interesowi Praw i Sprawiedliwości, że Jarosław Kaczyński postępuje bardzo egoistycznie, niezgodnie z interesem formacji, niezgodnie też z oczekiwaniami własnych wyborców”. Materiał z 6 listopada kontynuuje sprawę wykluczenia posłanek. Zapowiedź prezentera: „Większość Polaków – 56 proc. – źle oceniła usunięcie z Prawa i Sprawiedliwości Joanny Kluzik-Rostkowskiej i Elżbiety Jakubiak. Co piąty uznał tę decyzję za dobrą. Natomiast politycy uważają, że wyrzucenie posłanek osłabi pozycję PiS-u wobec innych partii”.

W materiale, obok wyników badań sondażowych i wypowiedzi wyrzuconych posłanek, pojawiają się szczególnie krytyczne wobec PiS-u i Kaczyńskiego wypowiedzi polityków innych partii. Jarosław Kalinowski, PSL: „Jarosław Kaczyński będzie straszony przez świętej pamięci brata Lecha Kaczyńskiego. Naprawdę te osoby – i Ołdakowski, i Ela Jakubiak to są najbliżsi współpracownicy, związani bardzo z nieżyjącym Lechem Kaczyńskim”. Jarosław Gowin, PO: „Ja uważam, że to jest początek politycznego końca Prawa i Sprawiedliwości, że to jest takie polityczne harakiri i ta partia już nigdy nie wróci do władzy”.

Opisana tu afery zdominowała materiały dotyczące tematyki wyborczej. PiS został w nich przedstawiony jako partia skłócona wewnątrz i niestabilna, co znacząco wpłynęło na ocenę prezentacji komitetów.